

МАЈКЛ С. ХАЈСЕР

НАТПРИРОДНО

Шта Библија учи
о невидљивом свету –
и зашто је то важно

МАЈКЛ С. ХАЈСЕР

НАТПРИРОДНО

**Шта Библија учи
о невидљивом свету –
и зашто је то важно**

MIQLAT

Originally published in English under the title
*Supernatural: What the Bible Teaches About the Unseen World and
Why it Matters* by Michael S. Heiser
Copyright © 2015 by Michael S. Heiser
English edition published by Lexham Press
1313 Commercial St., Bellingham, WA 98225 LexhamPress.com

© 2021 by Miqlat for the Serbian edition.
Translated by permission. All rights reserved.
ISBN: 978-1577995586

Лектура: Свјетлана Брезо
Graphics & Layout: OM EAST

eBooks for download: east.om.org/ebooks

Сва права придржана.

Ниједан део ове књиге не сме се умножавати, складиштити, нити преносити, ни у каквом облику и ни на који начин – електронски, механички, фотокопијама, снимањем, ни другачије – осим при писаним освртима у кратким цитатима, без претходне писмене дозволе издавача.

Уколико није другачије назначено, библијски цитати узети су из Библије – Свето писмо Старога и Новога завета; Превео стари завет: Ђура Даничић; Превео Нови завет: Вук Стеф. Карацић; издање Библијског друштва, Београд; UBS - EPF 1990 - 5 - 043; ревидирано издање; PDF press; sion.net

Тамо где је коришћен Нови завет/Савремени српски превод у издању Алфе и омеге, Београд, 1977. год. Copyright © 1997 World Bible Translation Center, Inc., P.O. Box 820648, Forth Worth, Texas 76182-0648, USA, превод: WBTC; ISBN 86-81809-20-2, као и Стари завет, PDF, Provided by: Bible League International. Copyright and Permission to Copy. Taken from the Serbian Easy-to-Read Version © 2015 by Bible League International. PDF generated on 2017-08-22 from source files dated 2017-08-22. 09f044ac-4a6a-56aa-82a9-0316ff065729 ISBN: 978-1-5313-1306-7 стоји скраћеница ССП.

Мојој мaми и њaјнaмa, Еду и Џен Сџероу.

Ко би рекао да ће се ово догодити?

Мислим да знамо.

1. САМУИЛОВА 1,1-28

ЗАХВАЛЕ

С обзиром на то да је књига *Напољно* заснована на претходној, *The Unseen Realm (Невидљиво царство)*, мисли изражене у захвалама у тој књизи уклапају се и овде, иако у скраћеном облику.

Захваљујем онлајн групи за дискусију која је формирана убрзо након што сам одлучио да ће божански сабор (према Псалму 82,1) и невидљиви свет библијске теологије бити центар моје академске каријере. Не чуди да сам је назвао *Divine Council Study Group* (Божански сабор групе за проучавање). Та група је расформирана 2004. г., након што сам завршио докторске студије и почео да радим за *Logos Bible Software*, али то искуство ми је помогло у припреми за писање обе књиге.

Невидљиво царство је започело као рукопис под називом *The Myth That Is True (Истинити мит)*, који сам израдио за заинтересоване пратиоце веб странице и мог романа *The Façade (Фасада)*. Велик део тог материјала прво се појавио у билтену, а касније и на блогу, с идејом да себе натерам на одговорност да сваког месеца нешто направим. Први потпун нацрт „Књиге о миту”, како је названа, био је завршен 2012. године. Рукопис је побољшан након повратних информација читалаца. Конкретни сарадници су набројани у делу о захвалама у књизи *Невидљиво царство*.

Главне снаге иза објављивања *Невидљивој царства* – па самим тим и ове књиге – била су три извршна директора

компаније *Faithlife Corporation/Logos Bible Software*: Боб Причит, Дејл Причит и Бил Нинхаус (*Bob Pritchett, Dale Pritchett* и *Bill Nienhuis*). Не само да су успели да подигну мој рукопис на виши ниво, већ су предвидели потребу за прочишћеном верзијом његовог садржаја. *Наши природно* је стога производ њихове визије.

Дејв Ламберт (*Dave Lambert*), мој уредник *Невидљивој царстви*, уредио је и *Наши природно*. Корист од његове стручности и искуства може да се нађе на свакој страници. Помогло ми је да током писања ове књиге увек имам на уму верне који ће је читати.

И на крају, захваљујем се својој жени Дрени (*Drenna*). Она све што радим чини могућим.

ПОГЛАВЉЕ ЈЕДАН

ВЕРОВАЊЕ У БИБЛИЈУ

Да ли заиста верујете у оно што Библија каже?

Некима ово питање може да се учини чудним с обзиром на то да је постављено у књизи коју ће вероватно највише читати хришћани. Али ја мислим да то није тако чудно. У Библији се налазе неке прилично необичне ствари – ствари у које је тешко поверовати, посебно у савременом свету.

Не говорим о великим стварима, као на пример о томе да ли је Исус био Бог који је дошао на земљу, затим умро на крсту и устао из мртвих. Не мислим чак ни на приче о чудима, као што је био излазак, кад је Бог спасао Израел из Египта тако што је направио за њих пут кроз Црвено море. Већина хришћана ће рећи да верује у све то. Уосталом, ако не верујете у Бога и у Исуса, или у то да они могу да чине чуда, који је онда смисао тога да кажете да сте хришћанин?

Говорим о мало познатим натприродним стварима на које повремено наиђемо док читамо Библију, али о којима ретко слушамо у цркви.

Ево примера. У 1. Царевима 22 налази се прича о опаком израелском цару Ахаву. Он жели да удружи снаге с јудејским царем, како би напао непријатеље на месту званом Рамот-Гилад. Јудин цар жели да погледа у будућност – жели да зна шта ће се догодити ако нападне. Дакле, два цара се обрате Ахавовим пророцима и од свих њих добију подршку. Али они само говоре Ахаву оно што жели да чује и оба цара то знају. Стога одлучују

да исто питање поставе Божијем пророку, човеку по имену Михеј. Оно што он каже није добра вест за Ахава:

Зато чуј реч Господњу; видех Господа где седи на престолу свом, а сва војска небеска стајаше му с десне и с леве стране. И рече Господ: Ко ће преварити Ахава да отиде и падне код Рамота галадског? И један рече ово а други оно. Тада изиђе један дух и ставши пред Господа рече: Ја ћу га преварити. А Господ му рече: Како? Одговори: Изаћи ћу и бићу лажљив дух у устима свих пророка његових. А Господ му рече: Преварићеш га и надвладаћеш; иди и учини тако. Зато сада ето, Господ је метнуо лажљив дух у уста свим твојим пророцима, а Господ је изрекао зло по те.

1. Царевима 22,19-23

Да ли схватате шта Библија тражи од вас да верујете? Да се Бог састаје с групом духовних бића да одлучи шта ће се десити на земљи? Озбиљно?

Ево још једног примера, захваљујући Јуди:

И анђеле који не држаше своје старешинство него оставише свој стан чува у вечним оковима под мраком за суд великог дана.

Јудина 1,6

Бог је послао групу анђела у подземну тамницу? Стварно?

Као што сам рекао, у Библији има много чудних ствари, посебно о невидљивом, духовном свету. Упознао сам многе хришћане који немају проблем с мање контроверзним (барем међу њима) библијским учењем о натприродном, попут тога ко је Исус био и шта је радио, али овакви одломци чине да се осећају прилично нелагодно, па их игноришу. Видео сам ту склоност изблиза. Моја

жена и ја смо једном посетили цркву у којој је пастор држао низ проповеди заснованих на Првој Петровој посланици. Тог јутра је наишао на 1. Петрову 3,18-22 и прво што је рекао након што је стао за проповедаоницу било је: „Прескочићемо ове стихове. Превише су чудни.” Оно што је мислио под тим да су **чудни** било је да су ти стихови садржали натприродне елементе који се једноставно нису уклапали у његову теологију. Као што је ово:

Јер и Христос једанпут за грехе наше пострада, праведник за неправеднике, да нас приведе к Богу, убијен, истина, бивши телом, но оживевши Духом; Којим сишавши проповеда и духовима који су у тамници, Који некад не хтеше да слушају кад их очекиваше Божије трпљење у време Нојево, кад се грађаше ковчег.

1. Петрова 3,18-20

Ко су – и где су – били ти утамничени духови? Тај пастор или то није знао или му се одговор није свиђао, па је једноставно одлучио да те стихове игнорише.

Као библичар, научио сам да су чудни одломци (и многи други мало познати и слабо схваћени делови Писма) заправо веома важни. Они уче о одређеним идејама о Богу, невидљивом свету и нашем животу. Веровали или не, ако бисмо их били свесни и схватили шта значе, ма колико да су тешки и загонетни, то би променило начин на који размишљамо о Богу, једни о другима, о томе зашто смо овде и о нашој коначној судбини.

У свом првом писму Коринћанима, апостол Павле показује узнемиреност зато што верници из те цркве предају једни друге на судове ради решавања спорова. Сматрао је да је то губљење времена и емоционалне енергије, као и да се негативно одражава на веру. С уздахом је говорио: „Људи, зар не знате да ћете судити свету? Зар не знате да ћете владати анђелима?!” (1. Кор. 6,3; парафраза аутора).

Судити свету? Владати анђелима?

Оно о чему Павле говори у том загонетном стиху је неодољиво, запањујуће и мења живот. Библија повезује деловање натприродних бића с нашим животом и судбином. Ми **ћемо** једном судити свету. Влада**ћемо** анђелима, баш као што је Павле рекао. Више о томе касније.

Разлог због ког је Павле ово могао да каже Коринћанима – и свима нама – у томе је што библијска прича говори како нас је Бог створио и жели да будемо део Његове небеске породице. Није случајно што она користи изразе изведене из породичних односа – попут заједничког дома и заједничког рада – да као заједницу опише Бога, Исуса, бића из невидљивог света, верне, **вас и мене**. Бог жели да човечанство буде део Његове породице и Његове владавине над целом творевином.

Свима нам је познат концепт **како на небу, тако и на земљи**. Извучен је из идеје, па чак и изрази, који се налази у Господњој молитви (Мт. 6,10). Бог је од самог почетка желео да Његова људска породица живи с Њим у савршеном свету – заједно с породицом коју је већ имао у невидљивом свету, својом небеском војском. О тој се причи – Божијем циљу, супротстављањем сила таме том циљу, његовом неуспеху и коначном будућем успеху – ради у овој књизи, баш као што се о томе ради у Библији. А не можемо ценити драму библијске приче ако у њу не убројимо **све** учеснике – укључујући натприродне карактере који су део епа, али које многи учитељи Библије игноришу.

Чланови Божије небеске војске нису споредни, неважни ликови или неповезани с нашом причом, људском причом, у Библији. Они играју централну улогу. Али њени савремени читаоци пречесто само пређу преко тога, не схватајући фасцинантне начине на које је натприродни свет присутан у десетинама најпознатијих епизода у Писму. Биле су ми потребне деценије да видим оно што сада видим у њему – и желим да поделим с вама плодове свих тих година проучавања.

Али пазимо да не изгубимо из вида питање које сам поставио на почетку. **Да ли заиста верујете у оно што каже Библија?** Ту се види практична стварност, ту је ваш прави тест. Неће вам бити од користи да научите шта она заиста каже о невидљивом свету и како се то преплиће с вашим животом, ако у то не верујете.

У 2. Царевима 6,8-23 пророк Јелисије је у невољи (опет). Један љутити цар шаље своје трупе да опколе његову кућу. Кад се његов слуга успаничи, Јелисије му каже: „Не бој се, јер је више наших него њихових.” Пре него што слуга може да се успротиви, Јелисије се моли: „Госпode, отвори му очи да види.” Бог му на лицу места одговара: „И Господ отвори очи момку, те виде, а то гора пуна коња и кола огњених око Јелисија.”

Јелисијева молитва је и моја молитва за вас. Нека вам Бог отвори очи да видите, тако да више никад нећете моћи да размишљате о Библији на исти начин.

ПОГЛАВЉЕ ДВА

НЕВИДЉИВО ЦАРСТВО: БОГ И БОГОВИ

Људи су фасцинирани натприродним и надљудским. Помислимо само на индустрију забаве последњих година. У протеклој деценији је хиљаде књига, телевизијских емисија и филмова говорило о анђелима, ванземаљцима, чудовиштима, демонима, духовима, вештицама, магији, вампирима, вукодлацима и суперхеројима. Многи холивудски блокбастери у главној улози приказују натприродно: *X-Мен*, *Освећеници*, серијал филмова о *Харију Појтеру*, *Супермен* и серијал *Сумрак*. Телевизијске емисије као што је *Фринџ* и, наравно, *Ловци на најнатурније*, те *Досијеи икс* имају одане следбенике, чак и дуго након завршетка снимања последњих епизода. И заиста, зар нису те ствари **увек** биле популарне – у бајкама, у књигама, у уметности?

Зашто?

Један одговор је да су оне бег од обичног. Нуде нам свет који је занимљивији и узбудљивији од нашег. Постоји нешто у вези са добрим наспрам зла, увећаним на космичке размере, што нас одушевљава. Епска борба хероја Средње земље (Гандалф, Фродо и дружина) против Мрачног лорда Саурона у трилогији *Господар прстенова* очарава читалачку (а сада и филмску) публику више од пола века. Што је зликовац више онострани, то је тријумф спектакуларнији.

На другом нивоу, људе привлаче други светови јер нам је Бог, како то каже Књига проповедника „у срце и мисао о вечности метнуо” (Проп. 3,11, ЛБ). Постоји нешто у људском стању што

чезне за нечим изван људског искуства – нечим божанским. И апостол Павле је писао о тој чежњи. Учио је да то потиче из просте чињенице да живимо у свету који је створио Бог. Створење сведочи о Створитељу а самим тим и о царству изван нашег (Рим. 1,18-23). У ствари, Павле је рекао да је тај импулс толико моћан, да мора вољно да се сузбије (ст. 18).

Па ипак, изгледа да не размишљамо о епиској причи из Библије на исти начин на који то чинимо у вези са причама о натприродном у књигама, филмовима и легендама. Постоје разлози за то, а они превазилазе недостатак специјалних ефеката. За неке су библијски ликови превише обични или дедовски. Не осећају их као динамичне или херојске. Уосталом, то су исти људи из истих прича које смо као деца слушали на веронауци. Затим је ту и културолошка баријера. Тешко нам је да се поистоветимо с нечим што личи на бескрајну параду древних пастира и људи који носе хаљине, попут оних које глуми тако много глумаца у представама у нашим црквама.

Али ја мислим да је још већи фактор, због ког научна фантастика или натприродне фантазије лакше закупају нашу машту, то како смо научени да размишљамо о невидљивом свету из Библије. Оно што сам чуо у црквама током година није само неразумевање или незнање – већ често натприродно чини досадним. Чак и горе, црквено учење умањује невидљиви, натприродни свет, представљајући га немоћним.

Много тога што хришћани замишљају као истину о невидљивом свету није тако. Анђели немају крила. (Херувими се не рачунају, јер никад нису ни названи анђелима и створени су. Анђели су увек у људском облику.) Демони не парадирaju околу с роговима и репом и нису овде да би нас натерали да сагрешимо (ми то сасвим лепо радимо и сами). И док Библија с правом на ужасан начин описује опседнутост демонима, интелигентно зло има много злокобнијих ствари да уради него да од људи прави крпене лутке. А поврх тога, анђели и демони

су споредни играчи. Изгледа да црква никако не успева да дође до великих момака и њиховог програма.

Богови су стварни

Питао сам вас у првом поглављу да ли **заиста** верујете у оно што каже Библија. Сматрајте то квиз питањем.

Библија каже да Бог има оперативну групу божанских бића која извршавају Његове одлуке. Она се назива Божија скупштина, сабор или суд (Пс. 89,5-7; Дан. 7,10). Један од најјаснијих стихова о томе је Псалам 82,1. „Бог стаде на сабору Божијем, усред богова изрече суд.” (Енглески превод Добра вест то овако каже: „Бог председава небеским сабором; у скупштини богова доноси своју одлуку.” – превод с енглеског)

Ако мало размислимо, то је запањујући стих! Збунио ме је кад сам га први пут заиста дубље погледао. Али оно што он значи управо је то што јасно и једноставно каже. Као и сваки други стих, и овај (Псалам 82,1) треба схватити у контексту свега другог што Библија каже – у овом случају шта каже о **боговима** и како тај израз треба да буде дефинисан.

Изворна хебрејска реч преведена као „богови” је *елохим*. Многи од нас тако дуго схватају ту реч у само једном смислу – као једно од имена Бога Оца – да би нам могло бити тешко да размишљамо о њој у ширем смислу. Али она се односи на **било ког** становника невидљивог духовног света. Зато ћете је наћи употребљену за самог Бога (Пост. 1,1), демоне (Понз. 32,17) и умрле људе у загробном животу (1. Сам. 28,13). За Библију је свако бестелесно биће које је настањено у духовном свету *елохим*.

Хебрејски израз се не односи на одређен скуп способности које има само Бог. Библија на друге начине разликује Бога од свих других богова, а не по употреби речи *елохим*. На пример, она заповеда боговима да штовање искажу библијском Богу

(Пс. 29,1). Он је њихов створитељ и цар (Пс. 95,3; 148,1-5). Псалм 89,6-7 (ССП) каже: „Ко је у облацима раван ГОСПОДУ? Ко је као ГОСПОД међу бићима небеским? [1. Цар. 8,23; Пс. 97,9]. Страшан је Бог на већу светих, већи и страшнији од свих око себе.” Библијски писци су прилично отворени у вези с тим да израелском Богу нема премца – Он је „Бог над боговима” (Понз. 10,17; Пс. 136,2).

Ова бића у „већу светих” су стварна. У првом поглављу ове књиге сам навео одломак у ком се Бог састао са својом небеском војском да одлучи како да се реши цара Ахава. У том су одломку чланови те небеске групе названи духови. Ако верујемо да је духовни свет стваран и да у њему станују Бог и духовна бића која је Он створио (као што су анђели), морамо да признамо да је Божија натприродна оперативна група, описана у стиховима које сам претходно навео, као и у многим другим, такође стварна. У супротном, само декларативно прихватамо духовну стварност.

А пошто Библија идентификује ове божанске чланове сабора као духове, знамо да богови нису тек идоли од камена или дрвета. Кипови не раде за Бога у небеском сабору. Истина је да су људи у античком свету, који су обожавали супарничке богове, правили идоле. Али они су знали да њихове рукотворине немају стварну моћ. Били су то само предмети и људи су вршили ритуале призивајући богове да дођу и настане се у њима, како би примали жртве и делили знање својим следбеницима.

Структура и пословање сабора

Богови из Псалма 82,1 касније се (ст. 6) називају „синови Вишњег [Бог]”. Израз „синови Божији” појављује се више пута у Библији, обично кад се налазе у Божијем присуству (као у Јову 1,6; 2,1). Јов 38,7 каже нам да су постојали и пре него што је Бог почео да обликује земљу и ствара човечанство.

И то је врло занимљиво. Бог та духовна бића назива својим синовима. Будући да их је Он створио, тај „породични” језик има смисла, на исти начин на који ми своје потомство називамо синовима и кћерима јер смо учествовали у њиховом стварању. Али осим што им је отац, Бог је и њихов цар. У древном свету су цареви често владали кроз своје шире породице. Царство се преносило на наследнике. Власт је била породични посао. Бог је Господ свог сабора, а Његови синови имају следећи највиши ранг на основу сродства с Њим. Али као што ћемо разматрати кроз ову књигу, нешто се догодило – неки од њих су постали нелојални.

Божији синови су и доносиоци одлука. Знамо из 1. Царевима 22 (и многих других одломака) да Божије деловање обухвата и интеракцију с људском историјом. Кад је одлучио да је време да безбожни Ахав умре, препустио је свом сабору да одлучи како ће се то догодити.

Заседања божанског сабора у Псалму 82 и 1. Царевима 22 нису једина која се у Библији односе на нас. Неколико њих је одредило судбину империја.

У Данилу 4 читамо како је Бог казнио Навуходоносора, вавилонског цара, привременим губитком разума. Та казна је изречена по „наредби Вишњег” (Дан. 4,24) а „одредили су је стражари” (Дан. 4,17). Израз **стражари** је био коришћен за божанска бића из Божијег сабора. Односио се на то како су увек будно мотрили на све ствари које се тичу човечанства; никад нису спавали.

Ове библијске сцене заседања божанског сабора говоре нам да његови чланови **учествују** у Божијој владавини. Бог одлучује шта жели да буде учињено, али у неким случајевима даје својим натприродним извршиоцима слободу да одлуче о начину.

Анђели такође учествују у Божијем сабору. У изворним језицима Библије израз преведен као **анђео** у Старом и Новом завету заправо значи **гласник**. Реч **анђео** је у основи опис

посла. Они преносе поруке људима. О анђелима и њиховим дужностима – као и о другим дужностима чланова Божијег сабора – сазнаћемо више касније у књизи.

Зашто је ово важно

Ваша реакција на све што сте до сада прочитали у овој књизи може да буде отприлике оваква: „Фасцинантне ствари – никад раније то нисам видео у Библији. Али какве везе имају све те информације, ако је уопште имају, на мој свакодневни живот и начин на који функционише моја црква?“ Одговор је да истине представљене овде имају **сву могућу** везу с нашим схватањем ко је Бог, како се односимо према Њему и шта је наша сврха на земљи. Да бих то појаснио, закључићу свако поглавље одељком као што је овај, који распакује практичне импликације истина изнесених у њему.

У овом поглављу смо разговарали о томе како Библија описује Божију космичку управу те какве увиде нам то даје о Њему и, на крају, о томе како се Он односи према нама.

Прво, Божији небески породични посао је шаблон за однос према Његовој земаљској породици. О томе ћемо разговарати даље у следећем поглављу, али ево једног примера: Можда сте се питали шта ће Богу уопште сабор. Немогуће је да Му је **потребна** помоћ да нешто уради, чак ни у духовном свету. Он је Бог! Али Библија је јасна у вези с тим да Он користи нижа бића да се неке ствари обаве.

Њему није **потребан** божански сабор, али је одлучио да га употреби. А ни ми му нисмо потребни. Кад би тако одлучио, могао би једноставно гласно да проговори свим људима којима је потребно Јеванђеље, пружи им сав подстицај неопходан да Му се обрате и да то назове добрим. Могао би да наговори човека да воли друге стављајући му свој глас у главу. Али не ради то. Уместо тога, Он употребљава људе – вас и мене – да обави посао.

Друго, Бог би могао једноставно да одреди догађаје унапред, тако да све испадне онако како Он хоће. Али не ради ни то. У причи о цару Ахаву Он пушта да Његови небески помоћници одлуче на који начин ће извршити Његову вољу. Другим речима, пушта их да користе своју слободну вољу. То нам говори да није све предодређено. И то није истина само за невидљиви свет, већ и за наш.

У Библији невидљиви свет има структуру, а Бог је извршни директор. Они који раде за Њега су Његова породица. Они деле власт. Учествују у начину рада компаније.

Невероватно је, али Библија говори на исти начин о човечанству. Од самог почетка у Едену, Бог је створио људе да владају земљом с Њим. Рекао је Адаму и Еви: „Рађајте се и множите се, и напуните земљу, и владајте њом” (Пост. 1,28). Њих двоје су били Божија деца – Његова земаљска породица. Желео је да живи с њима и да могу да учествују у стварању, да цео свет буде попут Едена.

То је познат концепт већини читалаца. Оно што није тако очигледно је да Адам и Ева нису били једини чланови Божије породице у Едену. Тамо је била и Његова божанска породица. Еден је био место где је Бог живео – а тамо где је Он, тамо је и Његова породица. Ми размишљамо о небу као о месту на ком ћемо живети с Богом и Његовим анђелима – Његовом божанском породицом. Тако је првобитно то било замишљено и тако ће бити. Није случајно што се Библија завршава враћањем неба на земљу у новом, глобалном Едену (Отк. 21-22).

Да бисмо разумели своју судбину, морамо да се вратимо у време кад су две Божије породице заузимале исто место. Морамо да се вратимо у врт.

ПОГЛАВЉЕ ТРИ

НЕКАДАШЊИ И БУДУЋИ ЦАРЕВИ

Имали смо кратак увод у Божији небески сабор – Његову невидљиву породицу и оперативну групу. У вези с тим постоји још много ствари – посебно треба да погледамо како се главни играчи, попут Исуса и сотоне, уклапају у слику. Али пре него што се вратимо ономе што се догађа у невидљивом свету, морамо на нов начин да размислимо о себи. Божија владавина у невидљивом духовном свету кроз Његов сабор је образац за Његову владавину на земљи – оно што теолози називају Божијим царством. Све је то почело у Постању, у еденском врту.

Еден – Божији главни уред

На шта прво помислите кад чујете речи „еденски врт”? Већина људи с којима сам разговарао помисле на Адама и Еву. Еден је био њихов дом. Ту их је Бог ставио (Пост. 2,15-25).

Али био је то и **Божији дом**. Језекиљ говори о Едену као о „врту Божијем” (Јез. 28,13; 31,8-9). Није то изненађење, заиста. Оно што би могло да изненади је да га одмах након тога Језекиљ назива „света гора Божија” (ст. 28,14). У многим древним религијама, раскошни вртови и неприступачне планине су сматрани обитавањем богова. Библија користи оба описа за Еден. Био је то Божији дом и стога место с ког је водио посао. Било је то Његово седиште, или главни уред.

А тамо где је Бог, и Његов сабор је с Њим.

Одражавање Божијег лика

Један од најважнијих стихова у Библији нас обавештава да су и Бог **и** Његов сабор били у Едену. У Постању 1,26 Бог каже: „Да начинимо човека по свом обличју, као што смо **ми**” (нагласак додат). Он објављује своју намеру групи. Које говори? Својој небеској војсци – свом сабору. Не говори другим члановима Тројства, јер Он не може да зна нешто што они не знају! И ево, група којој се обраћа сазнаје шта је Он одлучио да учини.

Најава је лако разумљива. Било би то као да ја кажем неким пријатељима: „Хајдемо на пицу!” **Урадимо то!** Сасвим јасно. Али постоји још нешто што не желимо да пропустимо. Бог заправо не укључује групу у доношење своје одлуке.

За разлику од осталих заседања божанског сабора које смо видели, његови чланови не учествују у овој одлуци. Кад је у следећем стиху створено човечанство (Пост. 1,27), Бог је једини творац. То је нешто што је Он урадио сам. Да се вратим на своју аналогију с пицом – да сам, пратећи своју најаву, одвезао пријатеље у пицерију и инсистирао да ја платим, ја бих био тај који је све обавио. То је оно што видимо овде.

Има смисла да је Бог био једини који је створио људе. Божанска бића из Његовог сабора немају ту моћ. Али то ствара још једну необичност. У Постању 1,27 читамо да су људи створени по **Божијем** лику („И створи Бог човека по обличју свом” – очигледна једнина). Шта се догодило с „нашим обличјем” из стиха 26?

Заправо ништа. Измена „нашег” у „његов” лик у Постању 1,26-27 открива нешто фасцинантно. Божија изјава – „Да начинимо човека по свом обличју” – значи да Он и они којима говори деле нешто заједничко. Шта год то било, и људи ће то делити кад их створи. Не само да смо на неки начин слични Богу, него смо слични и божанским бићима из Његовог сабора.

То „нешто” је саопштено кроз израз „Божије обличје”. Бољи превод Постања 1,26 био би да је Бог створио људе **као** своју слику. Бити човек значи одражавати Божији лик. Ми смо Божији представници, да тако кажем.

Божији лик није нека способност коју нам је Он дао, попут интелигенције, на пример. Способности можемо да изгубимо, али статус оних који одражавају Божији лик не можемо. То би изискивало да не будемо људи! Сваки човек, од зачећа до смрти, увек ће бити човек и увек ће одражавати Божији лик. Зато је људски живот свет.

Како ми представљамо Бога? Видели смо у претходном поглављу да Он своје управљање дели са божанским бићима из Његове невидљиве оперативне групе. Исто чини и са људима на земљи. Он је врховни цар свих ствари, видљивих и невидљивих. Он влада. Ту владавину дели са својом породицом у духовном и људском свету. Ми смо овде како бисмо учествовали у Његовом плану да учини свет онаквим какав жели да буде и да уживамо све то с Њим.

На крају нам је Бог показао како треба да Га представљамо. Исус је наш коначни пример за то. Назван је сликом невидљивог Бога (Кол. 1,15 ССП) и правим одразом Његовог бића (Јевр. 1,3 ССП). Дакле, у томе треба да Га опонашамо (Рим. 8,29; 2. Кор. 3,18).

Два сабора, једна судбина

Постоји суштина у свему овоме и надам се да је увиђате. Људи су у основи Божија администрација – Његов сабор – **на земљи**. Створени смо да живимо у Његовом присуству, с Његовом небеском породицом. Створени смо да уживамо у Њему и служимо Му заувек. Првобитно је то требало да се догоди и на земљи. Еден је било место на ком су се небо

и земља укрштали. Бог и чланови Његовог сабора заузимали су исти простор као и човечанство.

Али с којим циљем?

Бог је рекао Адаму и Еви: „Будите плодни и множите се, испуните земљу и потчините је себи. Владајте над... свим живим створењима која се крећу по тлу” (Пост. 1,28 ССП). Ово је био задатак оних који одражавају Божији лик. Служили би Богу као управници-цареви над творевином. Задатак човечанства био је да напуни земљу и прошири Еден на целу планету – да увећа Божије царство. Тај посао је био превелик за двоје људи, па је Бог желео да Адам и Ева имају децу.

Као што знамо, Адам и Ева и њихово потомство нису успели. Човечанство је сагрешило. Да се то није догодило, земља би се постепено преобразила у глобални Еден. Имали бисмо вечни живот на савршеној планети и живели бисмо с Богом и Његовом духовном породицом.

Бог је волео људе па је опростио Адаму и Еви. Али остатку човечанства је од тог тренутка било суђено да крене њиховим стопама. Сви чинимо грех и, без Божије интервенције, заслужујемо смрт (Рим. 6,23). Смртни смо и стога смо грешници. Потребно нам је спасење.

Замисао да Бог жели да се придружимо Његовој божанској породици, да будемо део Његовог сабора и живимо у Његовом присуству, помаже нам да разумемо неке невероватне ствари које каже Библија.

То објашњава зашто Писмо вернике назива „синови Божији” или „деца Божија” (Јн. 1,12; 11,52; Гал. 3,26; 1. Јн. 3,1-3) и зашто су описани као „посињени” у Божију породицу (Гал. 4,5-6; Рим. 8,14-6). Објашњава зашто се каже да смо „наследници” Бога и Његовог царства (Гал. 4,7; Тит. 3,7; Јак. 2,5) и да имамо „удела у божанској природи” (2. Пет. 1,4 ССП; види још и 1. Јн. 3,2). Објашњава зашто Исус каже да ће, након што се врати, дати верницима „да једу од дрвета животног које је

насред раја Божијег” (Отк. 2,7) и зашто је обећао да ће с нама делити владавину над народима (Отк. 2,26-28), па чак и свој престо (Отк. 3,21). Ми се кроз овај живот крећемо **напред** ка **повратку** у Еден. **Небо ће се вратити на земљу.**

То ћемо радити у загробном животу: владаћемо у новом глобалном Едену. Уживаћемо у ономе у чијем је стварању првобитно требало да помогну Адам и Ева. Вечни живот није 24 часа дневно свирање харфе и певање. Ту се ради о откривању и уживању у неокаљаној творевини, у њеном свеукупном незамисливом обиљу, уз самога Бога, васкрслога Исуса и свих других који, као и ми, одражавају Божији лик, како између људи, **тако и** из света натприродног.

Зашто је ово важно

Можда тако не изгледа, али пуно идеја које мењају живот проистиче из свега овога. Живети свесно као да наш живот представља Бога и унапређује Његове планове – чак и ако тај план још не видимо – промениће начин на који приступамо сваком дану.

Првобитно је Божији план био да од целе земље направи Еден. Желео је да људи учествују у ширењу Његове добре владавине над целом земљом, као што је то било у Едену. Рекао је Адаму и Еви да рађају децу и да постану господари и управитељи над творевином (Пост. 1,26-28). Та заповест није после пада заборављена. У ствари је након страшних догађаја из времена потопа поновљена (Пост. 8,17; 9,1). Иако је Еден изгубљен, Бог намерава да га обнови. На крају ће се Његова владавина – Његово царство – вратити у свом пуном обиму кад Исус дође поново и Бог створи ново небо и нову земљу (оно што је описано у Откривењу 21 и 22 много личи на Еден). У међувремену можемо свуда да ширимо истину о Богу и Јеванђеље Исуса Христа. Такође можемо да представимо Бога

свима које сретнемо и на сваком месту на ком се нађемо. Ми смо Божији заступници у обнови Едена овде и сада, који ишчекују у радости дан када ће Исус спровести тај план до краја.

Свесно размишљање о себи као Божијим заступницима – онима који одражавају Његов лик – значи да су **одлуке које доносимо важне**. Хришћани, који сада више нису изгубљени у греху, могу уз помоћ Светог Духа да испуне Божији план. Овде смо да ширимо доброту живота с Богом и кажемо људима како и они могу да уживају у том добру. Наш живот се укршта са животом многих других људи. Њихова сећања на те сусрете жуборе кроз њихов живот, као и кроз све друге људе чији су живот дотакли. Ми смо увид или у живот с Богом или у онај без Њега. Нема средине.

Такође, сазнање да сви људи одражавају Божији лик треба да нас подстакне да на људски живот гледамо као на светињу, јер он то јесте. Ово има шири опсег од важних етичких одлука које се баве животом и смрћу. Оно што смо научили веома снажно утиче на то како видимо једни друге и како се односимо једни према другима. Расизму нема места у Божијем свету. Неправда је неспојива с представљањем Бога. Злоупотреба моћи – код куће, на послу, или у власти – апсолутно је безбожна. То није начин на који је Бог поступао према својој деци у Едену, тако да томе нема места ни у начину на који се ми опходимо према другима.

И на крају, представљање Бога значи да је сваки посао који Њему одаје част, **духовни** позив. Сваки легитиман задатак може да буде део кретања нашег света ка Едену и благосиљању свих других – или не. Бог не види људе у служби као светије или посебније због описа њиховог посла. Стало му је до тога како Га свако од нас представља тамо где смо. Или се супротстављамо тами живећи живот који Бог жели да сви напослетку искусе, или то не радимо. Прилика не мора да буде спектакуларна; само је треба искористити кад се појави.

Колико год спектакуларна била Божија намера у Едену, та визија је умрла једнаком брзином. **Само** Бог је савршен. Слобода у рукама несавршених бића – чак и оних божанских – може да има катастрофалне резултате.

ПОГЛАВЉЕ ЧЕТИРИ

ПОБУНЕ БОЖАНСКИХ БИЋА

Завршио сам претходно поглавље мишљу да слободна воља у рукама несавршених бића, било божанских или људских, може да има катастрофалне резултате. И то је благо речено. Неке катастрофе из првих поглавља Библије у које су укључена и људска и натприродна бића илуструју поенту.

Подсетимо се да је Бог одлучио да дели своју власт и с божанским бићима у натприродном царству и с људима на земљи. То је стајало у позадини Његове изјаве „Да **начинимо** човека по свом обличју, **као што смо ми**” (Пост. 1,26, нагласак додат) и чињенице да је затим створио људе на **своју** слику. Духовна и људска бића одражавају Божији лик. Имамо удела у Његовом управљању и представљамо Га као сувладари.

С једне стране, била је то дивна одлука. Слободна воља је део оличавања Бога. Да је немамо, не бисмо могли да будемо као Он. Без слободне воље концепти попут љубави и самопожртвовања умиру. Ако сте просто програмирани да „волите”, у томе нема никакве одлуке. Није стварно. Скрипта од речи и дела нису права. Размишљање о овоме враћа ме на последњи од оригиналних филмова Звезданих ратова, *Повраћак цегаја*. Дух Обија Ван Кенобија каже Луку да је његов отац, Дарт Вејдер „сада више машина него човек”. Па ипак, на крају откривамо да то није тачно. Вејдер спасава Луку од императора по цену сопственог живота. Није био тек

програмирана машина. Његова одлука је дошла из срца, из његове људскости – његове слободне воље.

Али постоји и тамна страна те Божије одлуке. Давање слободе интелигентним бићима значи да могу и да ће доносити погрешне одлуке или да ће се намерно бунити. У суштини је загарантовано да ће се то догодити, будући да је једино, заиста савршено биће, Бог. Он сам је једини коме заиста може да верује. Због тога су ствари могле и јесу пошле по злу у Едену.

Невоље у Рају

Размислите о амбијенту у Едену. Адам и Ева нису сами. Тамо је Бог са својим сабором. Еден је божанско/људска главна команда за „потчињавање” остатка земље (Пост. 1,26-28) – ширење његовог живота на остатак планете. Али један члан сабора није задовољан Божијим плановима.

Као што смо видели у првом поглављу Постања, и у трећем постоје наговештаји да је Еден дом других божанских бића. У стиху 22, након што су Адам и Ева сагрешили, Бог каже: „Ето, човек поста као **један од нас** знајући шта је добро шта ли зло” (нагласак додат). Та фраза је иста врста путоказа коју смо видели у Постању 1,26 („по свом/нашем/обличју”).

Знамо да главни лик из Постања 3, змија, није заиста била змија. Заправо уопште није била животиња. Никакав напор да се стави иза стакла у зоолошком врту не би био делотворан, а ни она не би била забавна. Било је то божанско биће. Откривење 12,9 га идентификује као ђавола, сотону.

Неки хришћани претпостављају, на основу Откривења 12,7-12, да је убрзо након стварања дошло до неке анђеоске побуне:

И поста рат на небу. Михаило и анђели Његови ударише на аждаху, и би се аждаха и анђели њени.

И не надвладаше, и више им се не нађе места на небу.
И збачена би аждаха велика, стара змија, која се зове
ђаво и сотона, која вара сав васиони свет, и збачена би
на земљу, и анђели њени збачени бише с њом.

Отк. 12,7-9

Али рат на небу који је тамо описан повезан је с рођењем
Месије (Отк. 12,4-5.10):

И аждаха стајаше пред женом која хтеде да се породи,
да јој прождере дете кад роди. И роди мушко, сина, који
ће пасти све народе с палицом гвозденом; и дете њено би
узето к Богу и престолу његовом...

И чух глас велики на небу који говори:

Сад поста спасење и сила и царство Бога нашег,
и област Христа Његовог;
јер се збаци опадач браће наше,
који их опадаше пред Богом нашим дан и ноћ.

Библија не даје назнаке да се пре догађаја у Едену, било који
носилац Његовог лика – људски или божански – супротстављао
Његовој вољи или био бунтован. Околности су се драматично
промениле у Постању 3.

Змијин злочин је био у томе што је својевољно изабрала
да одбаци Божији ауторитет. Он је одредио да се Адам и Ева
придуже породичном послу, да тако кажем. Они ће проширити
Еден на земљи. Али непријатељ их није желео тамо. Ставио се
на место Бога. У свом срцу је рекао: „Изаћи ћу на небо, више
звезда Божјих подигнућу престо свој, и сешћу на гори зборној
на страни северној” (Ис. 14,13).

Био је непријатно изненађен. Пошто је змијина обмана довела до Адамовог и Евиног греха, она је протерана из Божијег дома (Јез. 28,14-16) и изгнана на земљу – „одсечена [или збачена] на земљу”, речено библијским језиком (Ис. 14,12) – место где влада смрт, где живот није вечан. Уместо да буде господар живота, сотона је постао господар мртвих, што значи да је велики непријатељ сада потраживао право на све људе, с обзиром на то да су догађаји у Едену значили губитак земаљске бесмртности. Човечанство ће сада морати да буде откупљено да би имало вечни живот с Богом у новом Едену.

Испадање (игра речи је намерна) је представљало низ проклетстава. Проклетство над змијом је укључивало и мало пророчанства. Бог је рекао да ће Евино семе и оно змијино бити у свађи: „Тада рече Господ Бог змији... И још мећем непријатељство између тебе и жене и између семена твог и семена њеног.” (Пост. 3,14-15). Ко су Евини потомци? Људски род. А ко су потомци сотоне? Е па, то је мало апстрактније. Апостол Јован нам даје пример – попут јеврејских вођа који су мрзели Исуса. „Ваш је отац ђаво”, рекао им је Исус (Јн. 8,44). Свог издајника Јуду такође је назвао ђаволом (Јн. 6,70). Сотонини потомци су сви који се супротстављају Божијем плану, баш као и он.

Зло семе

Није дуго требало да се појави још проблема. Једно од Адамове и Евине деце је постало убица. Кајин је убио Авеља показујући да је „припадао зломе” (1. Јн. 3,12 ССП). Како је у библијској причи расла људска популација, тако је расло и зло (Пост. 6,5).

Сада долази још један натприродни преступ који је, иако се о њему вероватно неће много расправљати на недељним јутарњим проповедима, имао велик утицај на ширење порочности

на земљи. Овог пута је било више од једног побуњеника. Зараза злом која се ширила човечанством и која је наведена у Постању 6,5 повезана је с причом из претходних стихова тог поглавља (Пост. 6,1-4), о Божијим синовима који стварају своју земаљску децу познату као Нефилими.

Библија у Постању не говори много о томе шта се догодило, али делови приче се појављују на другим местима у њој, као и у јеврејским предањима ван ње, које су новозаветни писци добро знали и цитирали у својим списима.

На пример, Петар и Јуда пишу о анђелима који су сагрешили пре потопа (2 Пет. 2,4-6; види још и Јудину 5-6). Нешто од онога што говоре потиче из јеврејских извора ван Библије. Обојица кажу да се Божији синови који су починили овај преступ чувају у тамници под земљом – другим речима, издржавају казну у паклу – до последњих дана. Они ће бити део Божијег коначног суда, нечега што Библија назива „Господњим даном”.

Петрови и Јудини извори су врло добро познати библичарима. Један од њих је била књига под називом 1. Енохова. Била је популарна међу Јеврејима из Исусових дана, као и међу хришћанима у раној цркви, мада није сматрана светом и надахнутом. Али Петар и Јуда су сматрали да је део тог садржаја довољно важан да буде укључен у писма која су написали.

Ови извори претпостављају да су Божији синови или хтели да „помогну” човечанству дајући им божанско знање, али су онда скренули с пута, или су хтели да опонашају Бога стварајући сопствену врсту оних који ће одражавати њихов лик. Такође укључују објашњење одакле потичу демони. То су духови мртвих Нефилима убијених пре и током потопа. Они лутају земљом и узнемиравају људе у потрази за поновним утеловљењем. У библијским књигама које долазе након Постања потомци Нефилима из Постања 6,1-4 називају се Анак (Енак) и Рефаим (див, цин) (Бр. 13,32-33; Понз. 2,10-11). Неки од ових Рефаима се појављују у подземном царству

мртвих (Ис. 14,9-11), где је збачена змија. Новозаветни писци ће касније то место назвати пакао.

Ови појмови нам показују како су рани јеврејски писци схватали претњу из Постања 6,1-4. Божији синови су на свој начин покушавали да преобликују Еден у ком су заједно живела божанска и људска бића. Претпостављали су да знају боље од Бога шта би требало да се догађа на земљи, баш као што је то мислио првобитни непријатељ. Прекрајање Божијег плана за обнову Његове владавине завршило се тако што је од лоше ситуације направљена гора.

Не само да је епизода из Постања 6,1-4 била ужасан ехо змијиног семена – намерног супротстављања Богу – био је то и увод у још горе ствари које ће доћи. Током раздобља у ком су живели Мојсије и Исус Навин, неки од противника на које су наилазили кад су покушавали да заузму Обећану земљу били су из раштрканих кланова цинова (Понз. 2-3), који су називани разним именима. У Бројевима 13,32-33 зову се Анакими (Енакими). За њих се изричито каже да су били живи потомци Нефилима, који су пак били потомци Божијих синова из Постања 6,1-4. Стари завет нам каже да су се Израелци борили против ових огромних непријатеља све до Давидовог времена. Он је уништио Голијата (1. Сам. 17), а неки од његових људи су убили Голијатову браћу и најзад окончали претњу (2. Сам. 21,15-22).

Зашто је ово важно

Пророчко проклетство над змијом и преступ божанских бића који је уследио представљају ране фазе онога што теолози називају духовним ратом – битком између добра и зла, дугим ратом против Бога и Његовог народа. То је рат који се водио на бојним пољима у два царства: видљивом и невидљивом.

Колико год ове приче биле чудне, оне нас уче важној лекцији: кад је реч о људској судбини, божанска бића су се око

тога надметала с Богом. И још увек то раде. Супротстављање Божијој вољи за земљу и човечанство живо је и снажно, како у духовном царству, тако и унутар људског рода. Али Бог има своје планове како ће се небо и земља поново ујединити. Непријатељско мешање неће проћи некажњено. Човечанство је превише вредно. Божији план за Његову људску породицу се неће променити ни укинути.

Ови одломци нас такође уче позитивним лекцијама. Иако се дуги рат против Бога може пратити уназад све до Његове одлуке да створи носиоце свог лика, људске и божанске, који ће делити Његове особине и слободу, Он није **узрок** зла.

У Библији нема наговештаја да је Бог подстицао носиоце свог лика на непослушност, или да је она била предодређена. Чињеница да Бог познаје будућност не значи да је она унапред одређена. Знамо то поуздано из одломака као што је 1. Самуилова 23,1-14, који нам говори о времену кад је Давид спасао зидинама опасан град Кеилу од Филистејаца. Након битке, Саул је сазнао да је Давид у граду. Он је већ неко време покушавао да га убије, из параноичног страха да ће овај заузети његов престо. Стога је послао војску у Кеилу, надајући се да ће заробити Давида унутар градских зидина. Кад је Давид чуо за Саулов план, питао је Бога:

„Хоће ли ме Кеиљани предати у његове руке? Хоће ли доћи Саул као што је чуо слуга Твој? Господе Боже Израилев! Кажи слузи свом. А Господ одговори: Доћи ће. Опет рече Давид: Кеиљани хоће ли предати мене и моје људе у руке Саулове? А Господ одговори: Предаће.”

1. Сам. 23,11-12

Тад је учинио оно што би свако од нас – изашао је из града што је брже могао. **То нам говори зашто Божије предзнање о догађајима не значи да су они предодређени.** У 1.

Самуиловој 23 видимо да је Бог унапред знао за два догађаја која се заправо никад нису одиграла. То што је Бог унапред знао да ће доћи до побуне божанских бића и човековог пада не значи да је **учинио** да се то догоди. Предзнање не захтева предодређеност.

У том светлу треба да сагледамо и догађаје из раздобља пада. Бог је знао да ће Адам и Ева пасти. Није био изненађен. Он зна све ствари, стварне и могуће. Али чињеница да је могао да предвиди улазак зла и побуне у овај свет, и од стране људи и од стране божанских бића која су завела човечанство да се побуну, не значи да је Он то изазвао.

На исти начин можемо и треба да гледамо на зло које доживљавамо у свом животу и времену. Бог је предвидео пад и имао је спреман план да то исправи. Такође је знао да ћемо се ми родити као грешници и да ћемо падати (много – будимо искрени). Али Он није предодредио те падове. Када сагрешимо, морамо да прихватимо да је то наш грех. Грешимо зато што смо тако изабрали. Не можемо да кажемо да је Бог тако хтео или да нисмо имали избора јер је то било предодређено.

Али Бог нас је волео и „док смо још били грешници, Христос је умро за нас” (Рим. 5,6-8 ССП). Волео нас је упркос томе што је знао шта ћемо урадити. Не само да нам је дао слободу да сагрешимо, већ нам је дао слободу да верујемо у Јеванђеље и да живимо за Исуса.

Бог такође зна – а и ми знамо из искуства – да се људима, чак и хришћанима, догађају лоше ствари. Зло је у свету јер људи (и божанска бића) имају слободу да га чине. Наш Бог није некакво уврнуто божанство које предодредује ужасне ствари или коме су потребни стравични злочини и греси како би неки већи план успешно спровео у дело. Богу није потребно зло, и тачка. Његови планови ће се кретати напред упркос томе – побеђујући зло и на крају му судећи.

Могли бисмо да се запитамо зашто Бог одмах не елиминише зло. За то постоји разлог: да би то учинио, морао би да

елиминише и носиоце свог лика, људске и божанске, који нису савршени као Он. То би решило проблем зла, али би значило да је Његова првобитна замисао, да створи божанска и људска бића, своје заступнике, који ће живети и владати с Њим, била велика грешка, а Бог не прави грешке.

Такође бисмо могли да пожелимо да Бог никад није дао људима слободу, али где бисмо ми тада били? Бирајући да нам је да, изабрао је да нас не учини безумним робовима или роботима. То је алтернатива слободној вољи. Али пошто је слобода својство које делимо с Богом, без ње заправо не бисмо могли да будемо носиоци Његовог лика. Бог није робот. А нас је учинио сличним себи. Ни то није била грешка. Бог је превише волео замисао о човечанству да би донео алтернативну одлуку. Стога је смислио средство да, након што је зло ушло у свет, откупи човечанство, обнови Еден и обрише сваку сузу (Отк. 7,17; 21,4).

Наше посматрање дугог рата против Бога је у току. Он има стратегију битке. Али ситуација ће постати гора пре него што Он повуче свој први потез.

ПОГЛАВЉЕ ПЕТ

КОСМИЧКА ГЕОГРАФИЈА

Преступи божанских бића о којима смо говорили у претходном поглављу имали су нешто заједничко. Биле су то побуне натприродних бића с циљем да преузму Божији план за човечанство и обнову Његове владавине. У овом поглављу ћемо се осврнути на још једну побуну, ону која је потекла од људи.

Ова побуна је створила неприлику чији смо још увек део и која укључује натприродна бића. Дивовска борба за Божију стратегију обнове се погоршала и коначно ће је решити само Исусов повратак.

Вавилонска кула

Прича о Вавилонској кули (Пост. 11,1-9) истовремено је један од најпознатијих и најмање схваћених извештаја у Библији. Деца о томе уче на веронауци као о времену кад је Бог помешао људима језике.

Након потопа, Бог је поновио заповест коју је дао Адаму и Еви да напуне земљу. Покушавао је да покрене ширење свог владајућег утицаја кроз човечанство. И поново није успело. Људи су одбили. С побуном у срцима, имали су бољу идеју, или су барем тако мислили. Одлучили су да саграде кулу, **да се не би расејали по земљи** (Пост. 11,4). Та логика делује чудно. Нема сумње да би их градња неке невероватне куле учинила познатим (Пост. 11,4), али како би то спречило расејање по земљи?

Одговор лежи у кули. Библичари и археолози знају да су древни Вавилон и градови око њега зидали куле које су се звале зигурати. Њихова сврха је била да се људима обезбеди место на ком ће моћи да се сусретну с боговима. **Били су део храмских зона.** Уместо да учине свет сличним Едену – да свуда рашире знање о Богу и Његову владавину – људи су хтели да спусте Бога на једно место.

То није био Божији план и није Му било драго. Отуда и Његова изјава – поново члановима Његовог сабора – „Хајде да сиђемо, и да им пометемо језик” (Пост. 11,7 нагласак додат). Бог је то и учинио и човечанство се раздвојило и расејало. Овај догађај објашњава како су настали народи набројани у претходном поглављу.

То је прича коју већина хришћана зна. Сад следи она коју не знају.

Богови и њихови народи

Постање 11 није једини одломак који описује шта се догодило код Вавилонске куле. Поновљени закони 32,8-9 то описују овако:

Када је Свевишњи народима делио њихово наследство, када је размештао потомке Адамове, одредио је народима међе у складу са бројем синова Божијих. А ГОСПОДЊИ је део његов народ, Јаков је његов посед. (ССП)

У неким преводима у овој првој реченици уместо „синови Божији” стоји „синови Израелови”. Али **у време Вавилонске куле Израел није постојао.** Бог је после Вавилона позвао само Авраама (Пост. 12). „Синови Израелови” не може бити исправно. „Синови Божији” је назив који се налази у свицима с Мртвог мора, најстаријим рукописима Библије. Енглеска стандардна верзија (ЕСВ) то преводи правилно (овде ССП).

Формулација је важна, јер када је Бог одвајао народе, **разделио их је међу својим синовима**. Доделио их је члановима свог божанског већа. Ово је библијско објашњење зашто је дошло до тога да други народи обожавају друге богове. До Вавилона, Бог је желео повезаност са читавим човечанством, али вавилонска побуна је то променила. Одлучио је да пусти чланове свог божанског сабора да управљају осталим народима.

Бог је судио човечанству. Чак ни након потопа нису желели да се врати план царства које је Он започео у Едену. Стога је одлучио да створи нови народ, свој „део“, како то кажу Поновљени закони 32,9 – Израел.

То је учинио почевши с позивом Аврааму у Постању 12, поглављу које долази одмах након приче о Вавилонској кули.

Божија додела народа другим боговима уоквирује читав Стари завет. Како? Остатак те књиге говори о израелском Богу и Његовом народу, Израелцима, који су у сукобу с боговима других земаља и народа који живе у њима.

То није била првобитна Божија намера. Да, оно што је учинио с народима у Вавилону била је осуда, али никад није намеравао да они буду заувек напуштени. Кад је склопио свој савез с Авраамом, јасно је рекао да ће кроз њега и његове потомке „бити благословена сва племена на земљи“ (Пост. 12,3). Бог је планирао да у неком тренутку врати народе у своју породицу.

Павле је све то знао. У својој беседи паганским филозофима у Атини, каже:

И учинио је да од једне крви сав род човечији живи по свему лицу земаљском, и поставио је унапред одређена времена и међе њиховог живљења: Да траже Господа, не би ли Га барем опипали и нашли, премда није далеко ни од једног нас.

Дела 17,26-27

Бог је преко Мојсија упозорио свој народ да се не клања „небеској војсци” (Понз. 4,19-20), што је епитет који се налази на другим местима и користи се за чланове божанског сабора (1. Цар. 22,19). Дела 17,26-27 јасно показују да је Божији циљ био да Га на неки начин народи и даље траже.

Али су се богови који су били постављени над народима умешали у овај план на два начина.

Раније смо видели у Псалму 82,1 да је Бог окупио сабор богова. Цео Псалам каже нам зашто. Богови народа су над њима управљали неправедно – на начин који је супротан правим Божијим жељама и принципима правде. Бог их је оптужио чим је састанак почео: „Докле ћете судити неправедно и бити пристрасни према opakима?” (Пс. 82,2 ССП). Након што их је у још два стиха снажно укорио због њихове неправедности, Господ је описао како богови нису успели да помогну народима који су ходали у тами да нађу пут назад, ка правом Богу: „Ништа не знају и ништа не разумеју. Док тумарају у мраку, сви се темељи земље љуљају.” (Пс. 82,5 ССП).

Нажалост, Израелци су завршили клањајући се боговима „које им Он није одредио” (Понз. 29,26; НСП; види још и 32,17), уместо да траже јединог правог Бога. Божија реакција је била брза и оштра (Пс. 82,6-7): „Рекох: Богови сте, и синови Вишњег сви. Али ћете као људи помрети, и као сваки кнез пашћете.”

Богови ће изгубити своју бесмртност (Пс. 82,7) и умрети попут људи. Из других одломака знамо да је ова осуда повезана са последњим временима (Ис. 34,1-4). На крају Псалма 82, писац се нада дану кад ће Бог коначно вратити народе у своје наследство. Као што ћемо видети касније, његова жеља ће бити испуњена у Новом завету.

Светоназор из Поновљених закона 32

Због светоназора из Поновљених закона 32, **географија у Библији је космичка**. Земља (тло) је или света, што значи посвећена Јахви, или је подручје другог бога. Овај светоназор је изражен на много места у Библији. На пример, у Старом завету, у Књизи пророка Данила, говори се о страним народима којима владају божански „кнежеви” (Дан. 10,13.20-21). Други пример: када је Давид бежао од цара Саула био је протеран из Израела на филистејску територију. У 1. Самуиловој 26,19, завапио је: „Протерали су ме из Господње земље у земљу у којој могу да се клањам само туђим боговима” (превод с енглеске *GNT* Библије). Он није мењао богове. Такође није порицао да је Бог свуда присутан. Али Израел је био света земља – свето тло – место које је припадало правом Богу, а Давид је, да тако кажемо, заглавио на подручју другог бога.

Моја омиљена старозаветна прича у којој се ово истиче налази се у 2. Царевима 5. Неман је био заповедник сиријске војске. Али био је и губавац. Након што је поступио по Јелисијевим упутствима и окупао се седам пута у реци Јордан, био је чудесно излечен од губе. Рекао је Јелисију: „Сада знам да нигде у целом свету нема Бога осим у Израелу.” (5,15 ССП). Пророк није хтео да узме награду, па га је Неман понизно питао да ли може да натовари мазге земљом и понесе је са собом кући. **Земљу?** Зашто би неко тражио земљу? Зато што је то тло припадало израелском Богу. Било је свето.

Није случајно што исти начин размишљања видимо и у Новом завету. Павле користи широк спектар израза за непријатељска божанска бића (Еф. 1,20-21; 3,10; 6,12; Кол. 1,16; 2,15): управитељи, поглаварства, власти, господства, силе, престоли. Шта им је заједничко? Све су то били добро познати термини коришћени да опишу географску владавину.

Апостол Павле је написао два писма коринтској цркви како би се позабавио неким ситуацијама за које је чуо. У првом писму каже црквеним вођама да избаце човека који је живео у непокајаном сексуалном греху (1. Кор. 5,1-13). Занимљиво је да је написао да тог човека предају сотони (1. Кор. 5,5). Како такав језик има смисла?

Павлова изјава има смисла само ако се посматра у контексту космичко-географског светоназора Старог завета, у чијој је теологији Јахвин „део” био Израел, као и земља коју је дао Израелцима, Ханан. Његово присуство је освештало земљу – учинило је светом. Првобитно је Јахве својом присутношћу испуњавао Шатор и боравио је у њему. Кад су се Израелци одмарали и постављали табор, Ковчег савеза је постављан у центар, означавајући тако да је израелски табор свето тло. Касније, након што се Израел настанио у Ханану, Јахве је боравио у храму, посвећујући Обећану земљу као свето тло – Он и Његов народу су били код куће. Сада се Бог настањује у вернима – ми смо Његов храм (1. Кор. 6,19; 2. Кор. 6,16; Рим. 8,9). То значи да су верни, Христово тело, нови Божији народ, нови Израел. Павле то изричито јасно каже у Галаћанима 3:

Познајте дакле да су они синови Авраамови који су од вере...

Јер сте ви сви синови Божији вером Христа Исуса; Јер који се год у Христа крстисте, у Христа се обукосте. Нема ту Јеврејина ни Грка, нема роба ни господара, нема мушког рода ни женског; јер сте ви сви једно у Христу Исусу. А кад сте ви Христови, онда сте семе Авраамово, и по обећању наследници. (Гал. 3,7.26-29)

Будући да су верници – као и места на којима се окупљају – свето тло, грех мора да буде прогнан. Баш као што се тло око

израелског табора и оно на ком живе суседни народи који су под влашћу других богова, сматра несветим, на исти начин се у Новом завету – и сада – посматра свет у ком живимо. Отуда Павлова заповест да се непокајани верник протера назад у свет, на сотонино подручје. Бити избачен из цркве значи бити враћен на несвету територију. Грех припада тамо.

Зашто је ово важно

Космичка географија која је последица Божије осуде над народима Вавилона представља кулисе израелске борбе. Такође поставља сцену за Јеванђеље. Радосна вест Исусовог дела на крсту је да Божији народ нису више само Јевреји већ сви који верују у Исуса (Гал. 3). Кад ученици излазе у свет, сотонино подручје се претвара у Божију територију. Божије царство напредује поново, стичући управу над народима.

Поука је да **овај** свет није наш дом. Тама је прожела планету. Неверници су у суштини таоци духовних сила. Потребно им је Јеванђеље како би се ослободили. И не заборавимо: наше оружје је **Јеванђеље**. Нисмо овлашћени да се директно супротставимо поглаварствима и властима. Нема духовног дара у том смислу који су нам предали апостоли. Али ће верно преношење Јеванђеља променити ток. Велико послање је план духовне битке. Учићемо више о томе у наредним поглављима.

Још једна поука је да на сваку заједницу правих верника треба да гледамо као на свето тло. Бога не занима спољашњи изглед, грађевине или величина заједнице. Важно је само то да је тамо где се састану двоје или троје Исус међу њима (Мт. 18,20). Тај простор је свѐт. Свака заједница, без обзира на то колико је мала или непозната, налази се на првој линији духовног рата. Свака црква има исти задатак. Силе таме неће превладати.

Поново ћемо размотрити идеју космичке географије кад дођемо до Исусове службе. За сада су исцртане борбене линије. Бог је осудио народе света и лишио их наследства. Време је да Он почне испочетка и утврди свој део и народ.

ПОГЛАВЉЕ ШЕСТ

РЕЧ, ИМЕ И АНЂЕО

У прошлом поглављу смо учили о космичкој географији Библије. Као одговор на људску побуну код Вавилонске куле Бог је напустио народе. Доделио их је члановима свог небеског сабора, Божијим синовима (Понз. 32,8-9). Да би заменио сада напуштене народе, створиће нов, свој народ. Они ће бити Његови заступници у обнови Његовог царства на земљи. Али тај задатак ће се показати као тешка борба, јер ће други богови и људи из њихових области постати љути непријатељи Израела и Бога.

Божији нови народ ће започети са човеком по имену Аврам, чије ће име касније бити промењено у Авраам. Бог га је посетио убрзо након осуде у Вавилону.

Авраам упознаје Реч

Већина хришћана је упозната с Божијом посетом Аврааму у Постању 12. Бог му каже да напусти свој дом и да оде на место које никада није видео. Обећава му да ће га води. Каже му да ће бити његов Бог и даје му обећање посебног савеза. Омогућиће Аврааму и Сари да добију сина, иако су обоје већ остарили. Од њега ће потећи мноштво народа – оних који ће чинити нову земаљску Божију породицу. Кроз њих ће сви други народи бити благословени.

Склони смо да мислимо да су Авраамови сусрети с Богом били у облику гласа с неба или да их је чуо у глави. Или му је

можда Бог дошао у сну. Библија јасно говори да се Он јављао на такав начин пророцима и другим људима. Али није било тако с Авраамом. Бог је учинио нешто драматичније. Дошао је као човек. Разговарали су лицем у лице.

Имамо наговештај о томе у Постању 12,6-7. Библија каже да се Бог **показао** (ССП) или **појавио** (НСП) Аврааму. Три поглавља касније се поново појављује (Пост. 15,1-6), овог пута као „реч Господња” у **виђењу** (ССП). Ово није био глас у глави, будући да је „реч” извела Авраама напоље и показала му звезде, како би истакла да ће његово потомство бити безбројно (Пост. 15,5).

Бог се појавио Аврааму као човек и у другим приликама (Пост. 18). Исто је учинио и Исаку (Пост. 26,1-5), обећаном сину, те Јакову, Исаковом сину (Пост. 28,10-22; 31,11-12; 32,24-30).

„Реч” или глас Божији, као начин Његове објаве у људском облику, појављује се на неочекиваним местима. Један од мојих омиљених примера налази се у 1. Самуиловој 3. Дечак Самуило је непрестано чуо глас како га зове ноћу док је покушавао да спава. Напослетку је Ели, свештеник с којим је дечак живео и за кога је радио, схватио да је то био Бог. У стиху 10 Он поново долази Самуилу: „А Господ дође и стаде; и зовну као пре: Самуило! Самуило!” Знамо да је то био Бог у људском обличју, јер је описан како стоји и зато што крај поглавља (1. Сам. 3,21) каже да се Бог и даље указивао Самуилу „кроз своју реч”.

Још један пророк коме је „реч Господња” дошла у телесном, људском облику, био је Јеремија. У првом поглављу своје књиге, где описује како је позван да буде пророк, он каже да му је дошла „реч” коју он идентификује као самога Бога. Господ га је дотакао **својом руком** (Јер. 1,1-9).

Бог у људском обличју

Појављивање Бога као човека заправо је образац у Старом завету, далеко пре Његовог доласка у лику Исуса из Назарета.

Кад мало размислимо о томе, има смисла. Бог је сасвим другачији од нас. Библија наговештава да ниједан човек не може да види праву суштину Бога, праву славу Његовог присуства, и да остане жив. Када библијски ликови физички сусретну Бога, очекују да ће умрети (Пост. 32,30; Понз. 5,24; Суд. 6,22-24). Нису умрли, јер је Бог филтрирао своје присуство кроз нешто што људски ум може да обради – огањ, облак и, чешће него што многи хришћани схватају, кроз човека.

У многим случајевима је Божија појава у људском облику описана као сусрет с „анђелом Господњим”. Тај анђео је познат лик. На пример, појављује се Мојсију у горућем грму (Изл. 3,1-3). Бог му из грма обећава да ће га употребити да изведе Његов народ из Египта. Појавио се и Јакову у сну у Бетелу (Пост. 28,10-22), где се објавио као Господ (Јахве). Касније му је Господњи анђео дошао у још једном сну и отворено му рекао да је Он исти онај Бог који га је раније сусрео у Бетелу (Пост. 31,11-12).

Многи библичари оклевају да идентификују овог анђела као самог Бога. Али постоји неколико сигурних назнака да он то јесте. Можда међу најважније спада оно што се догодило убрзо након што је Бог дао Закон Мојсију. Док се Израелци припремају за пут у Обећану земљу, Бог му каже:

Ево, ја шаљем анђела свог пред тобом да те чува на путу, и да те одведе на место које сам ти припревио. Чувај га се, и слушај га, немој да га расрдиш, јер вам неће опростити грех, јер је моје име у њему.

Него ако га добро узаслушаш и уствориш све што кажем, ја ћу бити непријатељ твојим непријатељима и противник твојим противницима.

Изл. 23,20-22

Ово није уобичајен анђео. Овај може да опрашта грехе (или да их не опрости). У себи има Божије име. Тај израз је чудан,

али значајан. У Старом завету се речју „име” упућивало на Бога, Његову присутност или суштину. На пример, Исаија 30,27-28 говори о Господњем имену као о особи – као о самом Богу:

Гле, име Господње иде издалека,
 гнев Његов гори и врло је тежак;
 усне су Му пуне љутине
 и језик Му је као огањ који сажиже.
 А Дух Му је као поток који плави.

Чак и данас, Јевреји који пазе како ће назвати Бога говоре за Њега *ха-шем* (име).

Други начин по коме се зна да је овај анђеолов био Бог у људском облику налазимо у поређењу Изласка 23,20-22 с другим одломцима. Анђеолов који се јавио Мојсију из горућег грма; онај који је носио Божије име у себи, заиста је извео Израелце из Египта и довео их у Обећану земљу (Суд. 2,1-3). Али то је учинио и Господ (ИНав. 24,17-18) и само Божије присуство (Понз. 4,37-38). Господ, присуство и анђеолов су различити начини указивања на исти лик: Бога. Али анђеолов је људског облика.

Један од одломака у Библији који ово на посебно занимљив начин истиче, такође је прилично непознат. Мало људи га је уопште приметило. То је сцена самртне постеље. Пре него што умре, Јаков је хтео да благослови Јосифову децу. Док то чини, присећа се догађаја из свог живота – неколико сусрета с Богом. Свој благослов започиње на следећи начин (Пост. 48,15-16):

Бог, коме су свагда угађали оци моји Аврам и Исаак,
 Бог, који ме је хранио од како сам постао до
 данашњег дана,
 Анђеолов, који ме је избављао од сваког зла...

Тада се, невероватно, у стиху 16 моли: „да благослови децу ову” (једнина; нагласак додат). Не каже: „да благослове децу ову” (множина), као да говори о две различите особе, Богу и анђелу. Спаја их у молитви у очигледну једнину: да благослови децу ову.

Оно што још више збуњује је позив Гидеону у Судијама 6. Тамо се и Господ и анђео Господњи налазе у истој сцени (Суд. 6,22-23). Чак је и у Старом завету Бог био више од једне особе, а једна од њих је дошла као човек.

Исус: реч, име и анђео

Описи Бога које смо до сада прегледали требало би да звуче познато – све су то старозаветне верзије начина на који Нови завет говори о Исусу.

Авраам је упознао реч, Бога у људском облику. У Јовану 1,1 апостол пише: „У почетку је била Реч, и Реч је била код Бога, и Реч је била Бог” (ССП). У стиху 14 Јован каже да је та Реч „постала тело и настанила се међу нама” (ССП). Када би неки Јеврејин из првог века читао Јеванђеље по Јовану, његов ум би се вратио на самог Бога као на Реч. Заправо је Исус чак тврдио да је Авраам „видео Његов дан”, те да је Он постојао пре Авраама (Јн. 8,56-58).

Мојсије је и касније сусрео Господњег анђела када му се овај обратио из горућег грма, Бога у људском облику. Анђео је извео Израел из Египта у Обећану земљу. Али Јуда је у свом кратком писму написао: „Желим да вас подсетим, иако ви то све већ знате, да је Господ прво избавио свој народ из Египта, а затим уништио оне који нису поверовали” (1,5 ССП). Тај анђео је био Бог у људском облику. Била је то друга особа Тројства – која ће се касније родити девици Марији.

Божије присуство, име, учинило је да се овај анђео разликује од свих осталих. Повремено у Новом завету Исус говори о Богу Оцу као имену. У својој молитви у Гетсеманији, пре него што ће

бити ухаћен и осуђен, што ће довести до Његовог распећа, Он се молио: „И сад прослави Ти мене, Оче, у Тебе самог славом коју имадох у Тебе пре него свет постаде. Ја јавих име Твоје људима које си ми дао од света... И показах им име Твоје” (Јн. 17,5-6.26). Шта је мислио под овом последњом изјавом? Није рекао да је људима обзнанио како се Бог зове. Они су били Јевреји. Знали су које је било божије име – Јахве. Имали су Стари завет. Могли су да потраже Његово име у хиљадама стихова. Кад је Исус рекао људима да им је показао Божије име, рекао им је да им је показао самог Бога. Он је био Бог пред њиховим очима. Био је име које је постало тело.

Зашто је ово важно

Дошли смо довољно далеко у нашем проучавању да бисмо схватили библијски светоназор о терену на ком се налазимо. Све библијске приче које знамо одвијају се у контексту свеобухватног духовног сукоба у невидљивом свету. То је сукоб богова у ком победник односи све.

С обзиром на библијски опис невидљивог света, видимо да Бог има озбиљне непријатеље, друге богове које је створио и који су му некад били одани, али који су отишли својим путем. Ти побуњени богови су они које Павле описује као силе таме, власти, господства, поглаварства и престоле у невидљивом свету (Еф. 6,11; Кол. 1,16). Они су још увек овде. Ништа нам у Новом завету не каже да су отишли. Живе да би се супротстављали Божијој владавини – да би Га лишили вечног поновног сједињења с Његовом љубљеном људском породицом кроз Јеванђеље.

Једна од ових сила таме је господар смрти. Он с правом потражује човечанство, јер је његова обмана Адама и Еве резултирала губитком бесмртности. И то је био његов циљ – истребљење Јахвиног народа. То је оно што је изрод супарничких Божијих синова имао на уму кад су Израелци ушли у Ханан:

да убију или буду убијени како би спречили Божији народ да узме у посед земљу. Кад је Израел ипак на крају ушао у земљу, циљ сила таме је остао исти, али им се променила стратегија: Заведимо Божији народ да се клањају другим боговима и онда ће их се Јахве сам отарасити уместо нас. То се и догодило. Бог је послао свој народ у прогонство.

Али силе таме су знале још нешто: Јахве неће одустати од свог плана. Када је над првобитним бунтовником изречено проклетство предсказано је да ће, једног дана, доћи Евин потомак, који ће поништити последице људског пада у Едену. Знали су да ће се у једном тренутку тај Обећани појавити – иако, како нам каже Павле, нису тачно знали шта Бог планира (1. Кор. 2,6-8; Еф. 3,10; 6,12). Било је то зато што је то била тајна коју је Свевишњи намерно сакрио од свих.

ПОГЛАВЉЕ СЕДАМ

ПРАВИЛА СЛУЖБЕ

До сада смо из библијске приче научили: Бог је одбацио нације и народе у Вавилону. Додељени су мањим боговима који су завладали над њима. (32,8-9 види ССП). Кад је Бог кренуо из почетка с Авраамом било је јасно да намерава једног дана да врати себи све народе кроз утицај Израела (Пост. 12,3). Али богови народа би тад морали да буду приморани да потчине своју моћ и слављење (Пс. 82,6-8). То је значило сукоб – у видљивом и у невидљивом царству. Чим је настао, Израел се нашао на њиховом нишану.

Ко је Јахве?

У библијској причи није било потребно дуго да Израел заврши у несигурном положају. Прича о Јосифу (Пост. 37-50) објашњава зашто је Израел отишао у Египат. Божије провиђење је преокренуло зло које су Јосифова браћа намеравала за њега у спасење Израела од глади (Пост. 46,3-4; 50,20). То што Бог није рекао Израелу да одмах напусти Египат такође је било намерно. Он је знао да ће фараон, који је поштовао Јосифа, умрети и да ће га заменити непријатељ (Изл. 1). Предвидео је да ће Египат натерати Израелце на присилан рад (Пост. 15,13-16). Али знао је и да ће их Он спасти кад за то дође време (Пост. 46,4).

Али зашто чекати? Бог увек има добар разлог за страдање. Само ми не можемо увек да га видимо. Премда у овом случају Писмо то јасно објашњава.

Након што је Мојсије побегао из Египта и настанио се у пустињи, Бог га је позвао из горућег грма (Изл. 3,1-14) како би га послао назад у ту земљу. Његове наредбе су биле једноставне: Реци фараону „Пусти мој народ да оде” (Изл. 5,1 ССП). Фараон је имао друге замисли. Он је био бог у телу у Египту, симбол све његове славе и моћи. Није му падало на памет да допусти неком невидљивом Богу јеврејских пастира да му говори шта да ради. Није чак ни знао да ли је тај Мојсијев Бог стваран. Подругљиво је одговорио: „Ко је Господ да послушам глас његов и пустим Израиља?” (Изл. 5,2).

Ускоро ће добити одговор – онај који ће болети. Бог му је спремио замку. Рекао је Мојсију: „Ја ћу учинити да му отврдне срце и не пусти народ” (Изл. 4,21). Бог је морао да се одлучи за борбу. Након што су вековима тлачили Израелце, било је време да Египат и његови богови буду кажњени. Отврдњавање фараоновог срца био је део те завере. Библија нам каже да су пошасте биле усмерене на египатске богове – посебно она последња, смрт прворођених (Изл. 12,12; Бр. 33,4), што се испоставило као директан напад на фараонову кућу: „А око поноћи поби Господ све првенце у земљи мисирској од првенца Фараоновог који хтеде седети на престолу његовом до првенца сужња у тамници, и шта год беше првенац од стоке” (Изл. 12,29).

Фараон се ругао Богу и ситуација се драстично преокренула. Као што ће Павле то касније рећи: „Не варајте се: Бог се не да ружити; јер шта човек посеје оно ће и пожњети” (Гал. 6,7). Удар на Египат предузет на путу ослобађања Израелаца из те земље имао је жељени ефекат. Људи су све до Ханана чули за ударце које је израелски Бог задао њему и његовим боговима (ИНав. 2,8-10; упреди са Изл. 15,16-18; ИНав. 9,9). Јитро, Мојсијев

мидјански гаст, сажео је лекцију кад се Мојсије најзад вратио: „Сад видим да је Господ већи од свих богова” (Изл. 18,11).

Не чуди онда да је Мојсије с друге стране Црвеног мора поставио своје реторичко питање, ругајући се фараону и његовој изгубљеној војсци: *Ко је међу бојовима као ти, ГОСПОДЕ?* (Изл. 15,11 ССП).

Чим су изашли из Египта и прошли преко Црвеног мора, Израелци су знали куда су се упутили. Ишли су да се сусретну са својим Богом у Његовом најновијем земаљском дому и седишту, на гори Синај.

Они у ствари нису знали много о Њему. У време изласка Библија **уопште** није постојала. Једино знање које су имали о Богу било је оно које су стекли кроз приче које су слушали од својих родитеља, а које су се преносиле с колена на колена. Док сада читамо ту причу у Библији, јасно можемо да видимо шта је Бог намеравао. Израелци су имали много тога да науче. Синај је била њихова учионица.

Израел – Божија породица и земаљски представници

Кад је Мојсије стао пред фараона, пре изласка, рекао му је да Бог има за њега поруку: „Израел је мој син, мој првенац... Пустити мог сина да иде да ми се поклони” (Изл. 4,22-23 ССП). Та замисао о Богу који има сина – која се у овом случају односи на све Авраамове потомке – веома је важна. Враћа нас на Божије стварање Адама и Еве.

Бог је желео људску породицу. Желео је да живи на својој творевини, земљи, с народом који је створио. Желео је да Његова невидљива породица, као и она људска, живе с Њим и служе Му. Желео је да се људи множе и да цела земља постане као Еден. Али кад је код Вавилонске куле напустио човечанство није имао деце – све док није позвао Авраама.

Израел је био Његова нова породица. Било је време да се врати на свој првобитни план. Како су Адам и Ева били земаљски носиоци Божијег лика, сада ће Израел преузети ту улогу.

Повратак на Синај био је повратак кући. Чак је и небески сабор био тамо, посматрајући како се Божији план поново покреће. Били су сведоци новог савеза између Бога и Његовог народа – Закона.

Божији Закон – предат од Његовог сабора

Да ли вас је изненадило кад сам рекао да је небески сабор био присутан на Синају кад је Бог предао Десет заповести? Ако сте икад гледали филм о изласку и пут ка Синају, нисте видели анђеле. Али Библија каже да су били тамо. Штавише, каже да су они предали Божији Закон (Дела 7,52-53; Јевр. 2,1-2).

Такође каже да је Закон био „исписан прстом Господњим” (Понз. 9,9-10). Тај језик би требало да буде познат – Бог у људском облику. Бог је био на Синају, појављујући се као човек, баш као и у причама у Постању о анђелу Господњем. Он и Његова небеска војска дали су Закон Мојсију и Израелу.

Након што је Мојсију дат Закон, Арон, његови синови и седамдесет израелских старешина поново су видели израелског Бога у људском облику. Овог пута су се састали да обедују (Изл. 24,9-11). Баш као што је последња вечера у Исусово време запечатила нови савез у Његовој крви, овај обед је светковао Божији нови савез с Израелом на Синају – Закон.

Бог је Израелцима дао Закон да буду свети (Лев. 19,2). Желео је да буду одвојени од осталих народа, да их свако препозна као Његову породицу. С обзиром на то да се Бог потпуно разликује од свих других богова и свега земаљског, и Његов народ би требало да се разликује од свих других народа.

Шта је значила светост? Који је концепт био иза тога? Светост није значила да треба бити чудан. Бити свет је

значило бити поистовећен с Господом, бити посвећен Богу и уживати у свим добрим стварима у животу, које долазе кад си у исправном односу с Њим. Он је желео да Израел привуче друге народе да Му се врате (Понз. 4,6-8; 28,9-10). Зато Библија тај народ назива „царство свештеничко” (Изл. 19,6) и „видело народима” (Ис. 42,6; 49,6; види такође 51,4; 60,3). Читав народ је наследио Авраамов положај да буде благослов свим другим народима (Пост. 12,3).

Верујућа оданост

Бити у исправном односу с Богом само је други начин да се говори о спасењу. Али упркос ономе што су нас често учили на веронауци, Израелцима није дошло спасење кроз поштовање правила или држање Закона. Било то у Старом завету или у Новом, спасење се никад не стиче, чак се и не заслужује. Увек је **дато** милошћу Божијом као одговор на веру.

И Израелци су, баш као и ми који смо рођени након Христове смрти и васкрсења, морали да имају веру. Морали су да **верују** да је њихов Бог Бог свих богова и да верују да их је Он учинио својим народом. Само они су имали приступ том Богу. Закон није био везан за то како су они постигли спасење, већ за то како су показали оданост Богу у ког су веровали. За једног Израелца спасење је значило веру у обећања и карактер Бога над боговима и одбијање да се клања неком другом богу. Ту се радило о **вери** и **оданости** из срца, а не о испразном стицању признања пред Богом.

Цар Давид је учинио ужасне ствари, попут прељубе и намештања убиства (2. Сам. 11). Према Закону, био је преступник и заслужио је да умре за своје злочине. Упркос томе, никад се није поколебао у својој вери у Јахву као Свевишњег Бога. Никад није своју лојалност пребацио на другог бога. И Бог му је био милостив.

Исто важи и у Новом завету. Веровање у Јеванђеље значи веровање да је Израелов Бог дошао на земљу као човек, да је добровољно умро на крсту као жртва за наше грехе и да је трећи дан васкрсао. Морамо то да прихватимо вером и да онда покажемо своју оданост Исусу одричући се свих других богова. Без обзира на то шта би ти други богови могли да кажу о спасењу, Библија нам каже да га нема ни у једном другом имену осим у Исусу (Дела 4,12) и да вера мора да остане нетакнута (Рим. 11,17-24; Јевр. 3,19; 10,22, 38-39). Лични пад или неуспех није исто што и мењање Исуса за другог бога – а Бог зна у чему је разлика.

Зашто је ово важно

Постоји доста фасцинантне симболике у изласку и ономе што се догодило на Синају. Сцена у којој Мојсије и остали обедују с Богом одмах привлачи нашу пажњу. С Мојсијем је седамдесет старешина. Избројимо ли народе у Постању 10 које је Бог одбацио након догађаја код Вавилонске куле, добићемо седамдесет. Ти народи су били додељени Божијим синовима – другим мањим боговима – кад је израелски Бог судио народима (Понз. 4,19-20; 32,8-9). Зашто седамдесет старешина, седамдесет Божијих синова и седамдесет народа лишених наследства?

Бројка је намерна. Кад је Исус започео своју земаљску службу, послао је седамдесет ученика (Лука 10,1). Била је то претходница великог послања. Број је преносио замисао да ће Исусови ученици вратити народе за владавину Божијег царства. То царство ће достићи свој коначни облик на крају времена у новом глобалном Едену из Откривења 21-22. Понављање броја седамдесет је порука: Божија нова земаљска породица, Израел – деца Авраамова – биће средство за поновно стицање изгубљеног.

Али ту није крај. Апостол Павле пише у Галаћанима 3 да су верници наследили обећања дата Аврааму. Свако ко верује

у Исуса је Авраамово дете по вери (Гал. 3,26-29). То значи да смо ви и ја задужени да узмемо назад народе од богова. Наш задатак је да људе који се налазе под духовном влашћу других богова обратимо вери у Исуса. Ми смо Божији нови људски сабор на земљи. А када будемо прослављени придружићемо се Његовој божанској породици у новом Едену.

Библија саопштава те идеје на много места. Књига Откривења описује вернике како на крају времена наслеђују владавину над народима са Исусом (Отк. 3,21). То значи да ћемо ми свргнути Божије синове који су владали над тим народима од доба Вавилона. Зато Јован каже да верници имају власт да буду деца Божија (Јован 1,12; упореди са 1. Јн. 3,1-3); у ствари ћемо у последњим данима свргнути божанске, али непријатељске, Божије синове.

То је такође разлог зашто Павле, кад пише верницима да престану да допуштају световним судовима да решавају њихове спорове, каже: „Не знате ли да ћемо анђелима судити?” (1. Кор. 6,3). Када будемо постали божанска (прослављена) бића на новој земљи, **надмашићемо анђеле**. Једног дана ћемо постати попут Исуса (1. Јн. 3,1-3; 1. Кор. 15,35-49) и владаћемо с Њим над народима (Отк. 2,26) које сада контролишу непријатељски богови. Верници, Авраамово духовно потомство, на крају ће укинути лишење наследства народâ, заједно с проклетством смрти које траје још од пада у Едену.

Требало би да живимо као да верујемо у ову судбину. Све у старозаветном плану води ка нама. Сетимо се поново Едена. Бог је желео да Његове две породице – једна божанска и друга људска – заједно живе и владају у њему. Тај план је уништила побуна, али га је поново оживело избављење Израела из Египта. Од Авраамове деце ће доћи Месија који ће отклонити неуспех у Едену (Пост. 3,15). Без Израела не бисмо имали судбину.

И управо зато ће богови и њихови следбеници поново покушати да избришу тај народ.

ПОГЛАВЉЕ ОСАМ

СВЕТИ ПРОСТОР

Израелци су провели више од годину дана на гори Синај. Зашто тако дуго?

Већ су ступили у савез с Богом и примили Десет заповести. Али имали су још много тога да науче. Једно је било обећати да ће веровати и бити одани Богу својих предака, Авраама, Исака и Јакова. Сасвим је друго било знати шта Бог очекује и какав је Он.

Концепт светости

Многи чудни закони и обичаји из Старог завета засновани су на потреби да људи науче да Бог није **ни сличан** свему осталом. По својој природи и карактеру, Он је **јединствен**; сасвим је **другачији** од човечанства и од било чега другог. За Израел је то била истина коју је увек требало истицати. У супротном би почели да размишљају о Богу као о нечему обичном.

Библијска реч за Божију јединствену различитост је **светост**. То значи „бити одвојен” или „бити посебан”. Тај концепт се не односи нужно на морално понашање – на замисао да треба да се понашамо на одређен начин да бисмо одражавали Божије посебне моралне стандарде – иако је то укључено (Лев. 19,2).

Бог није био задовољан тиме да Израелцима једноставно да интелектуално објашњење светости. Хтео је да концепт Његове различитости прожима живот древног Израела. Библија нам

каже да је то постигнуто кроз обреде (симболична дела) и кроз правила за приступ светим областима.

Како је Бог „другачији“?

Кратак одговор на ово питање је: „У сваком погледу“, али то је превише апстрактно. Библија је далеко рационалнија, што одражавају обреди и правила за живот израелске заједнице.

На пример, она нас учи да Бог није био само извор живота Израела – Он је **био** живот. Он није од ове земље, места где постоји смрт, болест и несавршеност. Његово царство је натприродно, а наше земаљско. Земаљски простор који заузима Његово присуство постаје свет и **оностран**. Простор који ми заузимамо је обичан. А Бог је поларна супротност од обичног.

У древном Израелу, ове идеје су се преносиле чињеницом да су људи морали да буду позвани и прочишћени да би заузели исти простор као Бог. Многи закони у Старом завету регулишу ово прочишћење.

Израелци су могли да буду уклоњени (учињени „нечистим“) из светог простора због разних поступака или услова. Секс, крварење, одређени физички хендикепи и додир мртвог тела (људског или животињског) чинили су их нечистим. Било им је забрањено да једу месо одређених птица грабљивица које се хране мртвим животињама (нпр. лешинари, јастребови; Лев. 11,13-19), или животиња које могу да се нађу на лешевима или у њима (нпр. гуштери, мишеви; Лев. 11,24-40).

У овим случајевима, нечистоћа се није односила на морал већ на повезаност са губитком живота и неспојивошћу тога с Божијим савршенством. Иако је логика једноставна, нашем савременом уму изгледа страно. Крварење, као и телесне течности током сексуалних односа, доживљавани су као губитак онога што ствара и одржава живот. Бог не може да буде повезан са **губитком** већ са **давањем** живота. Захтевање

„прочишћења” након губитка таквих течности био је подсетник на Божију природу. Слично „прочишћење” се захтевало након прљања контактом с мртвима. У Израелу је особа такође могла да буде искључена са светог подручја због физичке несавршености или повреде, у овом случају зато што је такво несавршенство неспојиво с Божијим савршенством.

Требало је да сви ти закони нагласе натприродни светоназор.

Решавање проблема нечистоће

Бити „нечист” и неподобан за приступ светом простору била је озбиљна ствар за древне Израелце. Нису могли да принесу жртве и дарове на захтевана места ако су били нечисти. Решење је било обредно прочишћење, што је понекад укључивало засебну жртву или период чекања.

Логика крвне жртве – примена или прскање крви на особу или предмет, како би се очистили и били погодни за свети простор – нама је страна. Али крвна жртва је имала теолошку сврху – представила је концепт замене. С обзиром на то да је крв била животна снага (Лев. 17,11), одузимање живота животињи учило је да приступ Богу, под било којим условима, осим оним Његовим, значи смрт. Крв жртве је била милостива замена која је прочишћавала упрљано нечисто стање Израелаца.

Поента те поуке је била да Бог **чува** њихов живот замењујући га жртвом. Људски живот је био светији од животињског, јер су људи створени на Божију слику (Пост. 1,26; 9,6). Израелци су своје постојање договали натприродној интервенцији која је омогућила Аврааму и Сари да имају дете (Пост. 12,1-3). Али људски живот је био у опасности у присуству светог Бога. Жртвовање их је подсећало да Бог има моћ над животом и смрћу – а Он је желео да им буде милостив.

Рај (и пакао) на земљи

Скретање пажње на Божију различитост преносило је одређене замисли – не само о Њему, већ и о натприродним границама. Идеја о „разлици у областима” била је темељ за натприродни светоназор Израела. Ако је место на ком је Бог пребивао било свето, тад тло другде није – или је било обично, или, у неким случајевима, непријатељско или зло.

Божије присуство је било обележено подсетницима на Еден. Многе карактеристике Шатора и Храма су биле осмишљене тако да подстакну људе да размишљају о Едену, месту где су се сусретали небо и земља. Златни свећњак је био обликован и украшен као стабло (Изл. 25,31-40), што је аналогија стаблу живота у Едену. Стајао је као заклон испред завесе која је затварала пут до Светиње над светињама, места на ком се налазио Ковчег савеза и поклопац, конструисан тако да функционише као Божији престо (Изл. 25,10-22).

Херувими у Светињи над светињама такође су јасна веза с Еденом. Пред вратима врта је такође стајао херувим и чувао пут ка дрвету живота (Пост. 3,24). У Светињи над светињама је чувао поклопац на Ковчегу савеза (Изл. 25,18-20). Касније, након што је Соломон саградио Храм, шаторска конструкција Светиње је пресељена у њега и два огромна херувима су постављена над Ковчегом као Божијим престолом и подножјем Његовим ногама (1. Днев. 28,2).

Храм је такође био украшен попут еденског врта, испуњен сликама бујне вегетације и животиња (1. Цар. 6-7). У његову архитектуру је било уклесано цвеће, палме, лавови и нар. Био је то визуелни подсетник на место на ком је Бог први пут дошао на земљу да живи са својом људском породицом.

Израелце је требало подсетити и на тамну страну космичке географије. Ако је њихов табор, а касније и народ, био свето тло, дом Бога и Његовог народа, тад је терен изван Израела

био **несвет**. Бог је, давно пре Синаја, напустио друге народе и предао их мањим боговима (Понз. 4,19-20; 32,8-9). Он ће једног дана вратити себи те народе, али током библијских дана то су била царства таме.

Један израелски обред је предочио ову лекцију на незабораван начин. Дан помирења (Јом кипур), који је одржаван сваке године и који је описан у Левитској књизи 16, укључивао је фасцинантну поуку која је подсећала људе на свето и несвето тло.

У то су била укључена два јарца. Један је био жртвован и његова крв је била пошкропљена у светишту како би га очистила од људске нечистоће за још једну годину. Тај жртвовани јарац је био „за Господа”. Други јарац није био убијен – био је послат у пустињу, након што је Првосвештеник симболично пренео грехе људи на њега. Тај јарац је био „за Азазела”.

Ко или шта је „Азазел”? У неким преводима, уместо ове речи, стоји жртвени јарац. У свицима с Мртвог мора дотична хебрејска реч је властито име – име демона. Током путовања кроз пустињу до Обећане земље Израелци су приносили жртве демонима (Лев. 17,7), јер су се плашили да ће зле силе угрозити њихов табор. Уосталом, пустиња је била изван њиховог табора и стога је била место злих субјеката. Та пракса је морала да се заустави, а јарац за Азазела је то постигао. Није то био принос злим боговима – тај јарац никад није био жртвован. Уместо тога, његово слање у пустињу је био симболичан начин чишћења свете земље (израелског табора) од греха.

Зашто је ово важно

Ствари су се у Новом завету промениле, али су остале и исте. Бог је и даље **другачији**. Његова светост захтева од нас да будемо прочишћени како бисмо ушли у Његово присуство. За нас је то постигнуто вером у оно што је Исус учинио на крсту.

Све што је Исус учинио у наше име имало је натприродни призив. Отишао је у пустињу – место на ком бисмо очекивали да ће наћи силе зла – и победио је сотонино искушење. Након тог догађаја уследио је почетак Његове службе, која је кулминирала победом над ђаволом који „има власт над смрћу” (Јевр. 2,14 ССП). Исус је био распет **изван** светог града (Јевр. 13,12). Био је нечист јер су на Њему били наши греси, а Јерусалим је био свето тло.

Исусова смрт и васкрсење нас посвећују – чине нас подобним за Божије присуство. Наши греси су „уклоњени” (Рим. 11,27 ССП; види такође 1. Јн. 3,5). Иако смо нечисти грешници, свети смо ако смо у Христу.

Иако смо несавршени, преко тог нашег несавршенства се прелази због Исуса. То је тако једноставно, а тако дубоко.

Склони смо да мислимо да су Израелци на много начина били духовно привилегованији од нас. Уосталом, Бог је био присутан, баш тамо, међу њима. Живели су у свету у ком је натприродна, космичка географија била **стварна**. Склони смо да мислимо да бисмо и ми били духовнији, прилагођенији Богу, само кад бисмо имали оно што су имали они, кад би само они стални подсетници на Бога били наша стварност.

Нови завет каже да **јесу**.

Није нам потребан Шатор или Храм који ће обележити свети простор. Наша тела **су** свети простор. Павле наша земаљска тела назива „шатор” (2. Кор. 5,4 ССП), јер у нама пребива исто оно божанско присуство које је испуњавало Светињу над светињама у Шатору и Храму (Рим. 8,9-11). На крају ће наше тело, земаљски дом нашег духа, умрети, да би било замењено оном „нерукотвореном кућом“ (2. Кор. 5,1-3), небеским пребивалиштем – новим Еденом, небом које се вратило на земљу (Отк. 22,1-3).

С обзиром на то да Бог пребива у верницима својим Духом, свака црква је – свако окупљање верника – свето тло. Зато

Павле, кад с тугом каже Коринћанима да избаце непокајаног хришћанина који живи у греху, налаже да га „предају сотони” (1. Кор. 5,5). Црква је била свето тло. Место изван заједнице верника било је сотонина област. Тамо је припадао грех и самоуништење које он доноси.

Време је да почнемо да гледамо на себе натприродним очима. Ми смо Божија деца, подобна за свети простор, не због онога што радимо или не радимо, већ зато што смо у Христу, зато што нас је Бог посинио (Рим. 8,15; Гал. 4,5). Извучени смо из царства таме и „премештени у царство Његовог љубљеног Сина” (Кол. 1,13).

Не смемо никад, ни на тренутак, да заборавимо ко смо у Христу – и шта то значи свету.

ПОГЛАВЉЕ ДЕВЕТ

СВЕТИ РАТ

Библија је контроверзна књига. Људи који је не виде као Божију реч често се противе ономе што каже. Али неки њени делови чине да се чак и хришћани осећају нелагодно. Пример за то је израелски рат за освајање Обећане земље.

Зашто? Углавном због убијања. Изгледа насумично и превише коренито. Зашто је било потребно поубијати све становништво у неким градовима – мушкарце, жене, децу, па чак и стоку? Зашто не пустити становнике да се предају? Зар не би било боље протерати их него извршити покољ?

Постоји одговор на те приговоре – али ја сам открио да и он хришћанима доноси нелагоду једнако колико и проблем. Образложење и мотив освајачких похода можемо да разумемо само кад их посматрамо с натприродног светоназора Израелца.

Израелска натприродна логика

Битке за обећану земљу обликовала су два чиниоца, оба дубоко укоревана у израелском схватању њиховог света, не само као пребивалишта човечанства, већ и награде у невидљивом духовном рату. Већ смо о њима разговарали али хајде да их обновимо.

Један чинилац су последице догађаја у Вавилону и градње куле, кад је Бог одлучио, након што су се народи побунили против Њега, да више не жели директну везу с њима. Уместо

тога је одредио чланове свог небеског савета, Божије синове, да њима управљају (Понз. 4,19-20; 32,8-9). Након тога је позвао Авраама и омогућио њему и његовој жени Сари да добију дете (Исака), од ког ће потећи израелски народ.

Из Псалма 82 смо сазнали да су се ти мањи богови искварили.

Допустили су неправду. Људи су долазили да се клањају њима уместо Свевишњем Богу. Тако су постали непријатељи Бога и Његовог народа, Израела. С обзиром на то да су се неки од тих народа налазили у хананској земљи, коју је Бог након изласка намеравао да дâ свом народу Израелу, Мојсије и Израелци су веровали да су људи који су настањивали те земље били њихови смртни непријатељи и да ће њихови богови учинити све што могу да униште Израел.

Други чинилац је био још страшнији за Израелце и најбоље га објашњава оно што се догодило кад је народ стигао пред границу Ханана, Обећане земље.

Мојсије је послао дванаест ухода у Ханан да извиде земљу и њене становнике. Они су се вратили с доказима да је сама земља била дивна – у њој заиста тече „мед и млеко” – баш као што им је Бог рекао (Бр. 13,28 – у ССП стих 27). А онда су их све изненадили: „Земља коју смо извиђали прождире своје становнике. Сви људи које смо тамо видели крупног су стаса. Видели смо тамо и Нефилиме, Анакове потомке потекле од Нефилима. Сами себи смо изгледали као скакавци, а тако смо изгледали и њима.” (Бр. 13,32-33 ССП).

Већ смо разговарали о Нефилимима. Био је то злокобни изрод Божијих синова и земаљских кћери о којима смо читали у Постању 6,1-4. Анакови (Енак) дивови које су израелске уходе виделе у Ханану били су њихови потомци и било их је више расејаних широм земље, међу народима и градовима које су Израелци морали да поразе да би заузели земљу (Бр. 13,29-30; ССП 28-29). Задатак освајања те земље и њених богова раније је изгледао тежак; а сада се чинио потпуно немогућ.

Сада би покушај заузимања значио да би морали да се суоче с ратницима абнормалне телесне величине.

Само су двојица ухода – Исус (хеб. Јехошуа) Навин и Калев (или ДК Халев) – веровали да ће Бог помоћи Израелцима да поразе Анакима. Остали су убеђивали људе да ће изгубити. Уместо да верују да ће Бог – исти онај Бог који је потпуно опустошио фараона и његову војску – да интервенише и да им победу, они су кукали: „Не можемо ићи на онај народ, јер је јачи од нас” (Бр. 13,32; ССП 31).

Бог је одговорио: „Докле ће ме вређати тај народ? Кад ли ће ми веровати после толиких знака што сам учинио међу њима?” (Бр. 14,11). У ствари је Бог био толико љут да је запретио да ће разбаштинити Израел – управо оно што је учинио народима у Вавилонској кули – и почети поново, овог пута с Мојсијем: „Ударићу га помором, и расућу га; а од тебе ћу учинити народ велик и јачи од овог” (Бр. 14,12).

Мојсије је молио Бога да се предомисли (Бр. 14,13-19) и Он је то учинио, али није могао тек тако да пређе преко невере људи. Морали су да науче лекцију. И биће сурова. Рекао је Мојсију:

Праштам по речи твојој. Али тако ја жив био, и тако сва земља била пуна славе Господње, Ти људи који видеше славу моју и знаке моје што сам учинио у Мисиру и у овој пустињи, и кушаше ме већ десет пута, и не послушаше речи моје, Неће видети земље коју са заклетвом обећах оцима њиховим, неће видети ни један од оних који ме увредише...

У овој ће пустињи попадати мртва телеса ваша, и сви између вас који су избројани у свем броју вашем од двадесет година и више, који викасте на ме, Нећете ући у земљу, за коју подигавши руку своју заклех се да ћу вас населити у њој, осим Халева, сина Јефонијиног

и Исуса, сина Навиног. А децу вашу, за коју рекосте да ће постати робље, њих ћу одвести, и они ће познати земљу за коју ви не марите.

Бр. 14,20-31

„Десет пута” је у библијско време био сликовит израз за „увек и изнова” (Пост. 31,7; Јов 19,3). До тог тренутка Бог је био толерантан на приговарање људи. Уместо да буду одушевљени што више нису били робови у Египту, они су кукали за храном коју су тамо имали (Бр. 11,1-14; 31-35) и гунђали на Божијег изабраног слугу, Мојсија (Бр. 12,1-16). Али понестало Му је стрпљења; овог пута ће њихово неверовање имати страшну цену. Израел ће лутати пустињом четрдесет година, све док не умру сви одрасли који нису имали веру.

Друга шанса

Израел ће добити другу шансу да заузме Обећану земљу. Поновљени закони 2-3 бележе како су, током четрдесет година лутања, Израелци завршили на територији с друге стране Јордана (која се зове „Трансјордан”), источно од Обећане земље. Трансјорданске земље су биле Едом, Моав и Амон, територије које је Бог дао потомцима Авраамовог нећака, Лота, и Исаву, Јаковљевом брату. Људи који су тамо живели су били рођаци Израелаца... барем већина њих. Али било је и других.

Бог је наложио Мојсију да крене на ово путовање из одређеног разлога. Није то било ради посете даљој родбини. Израелци су се најзад пробали до региона познатог као Башан (ДК Васан). То место је имало застрашујућу репутацију. У древној литератури изван Библије, Башан је био познат као „место змије”. Његова два највећа града, Аштарот и Едреј, који се спомињу у вези с овим путовањем (Понз. 1,4; ИНав. 13,12 ССП), сматрани су вратима у подземно царство мртвих.

У контексту израелског светоназора о натприродном, Бог је одвео Израелце до врата пакла.

И то није било све.

Одвео их је тамо да се сусретну с два цара, Сихоном и Огом. Ти цареви су били Аморејци (Понз. 3,2-3; 31,4) и владари онога што Библија назива Рефаим. Као што Поновљени закони 2,11 злослутно примећују, Анакими (Енаким) су такође сматрани Рефаимима (дивовима). Бог је преко Мојсија одвео народ у друго подручје које су настањивали исти цинови који су годинама раније преплашили израелске уходе и натерали их на неверу (Бр. 13,32-33), што је био догађај који је проузроковао четрдесет година лутања.

Зашто их је Бог тамо одвео? Зато што је то суочење било пример онога што ће морати да се учини кад се наврши четрдесет година. Израел ће на крају морати да пређе Јордан да би заузео земљу коју им је Бог дао. Бог је проверавао свој народ. Да ли ће овог пута веровати и борити се? Ако буде тако, победа ће им дати самопоуздање и веру за оно што је пред њима.

Израелци су годинама раније отишли подвијена репа. Али овог пута прича се другачије завршила. Као што је Мојсије рекао: „И даде нам га [Сихона] Господ Бог наш, и убисмо га са синовима његовим и свим народом његовим... Тако нам даде Господ Бог наш у руке и Ога, цара васанског са свим народом његовим, и разбисмо га и не остависмо му ниједног живог” (Понз. 2,33; 3,3). Пророк Амос је, препричавајући тај сукоб у својој књизи много година касније, овако описао исход: „А ја [Господ] истребих испред њих Амореје, који беху високи као кедре и јаки као хрстови” (Ам. 2,9).

Био је то тежак начин да се започне с другом шансом. Бог је захтевао да се суоче са својим страховима – са ужасима који су их коштали четрдесетогодишњег бесциљног лутања. Имали су на својој страни Онога који је раздвојио Црвено море. Било је време да се тога сете.

„Херем“ или потпуно уништење

Израел је однео победу над Сихоном и Огом. И ту смо први пут добили представу о томе зашто је освајање Обећане земље понекад укључивало уништење. Целокупна популација градова који су били дом циновским Рефаимима била је „потпуно уништена” (Понз. 3,6). Циљ није била освета, већ да се осигура елиминација нефилимске крвне лозе. За Израелце је клан крвне лозе дивова био демонски, будући да је настао од побуњених, палих божанских бића. Нису могли да коегзистирају с демонским наслеђем.

Време је пролазило и, пре него што су Израелци прешли Јордан да би ушли у Ханан, Мојсије је умро. Вођство је прешло на Исуса Навина. Он је водио много војних похода током израелског освајања Обећане земље и те походе су карактерисала два чиниоца која сам споменуо раније у овом поглављу: протеривање свих непријатељских народа и у том процесу елиминисање клана крвне лозе дивова.

Посматрано у том контексту, освајање Обећане земље је био свети рат – битка против сила таме и непријатеља под влашћу супротстављених богова за које Библија каже да су стварна духовна бића.

Логика освајања добро је сажета у Исусу Навину 11,21-22,

У то време дође Исус, те истреби Енакима из гора, из Хеврона, из Давира, из Анава и из све горе Јудине и из све горе Израилеве, с градовима њиховим потре их Исус. Ниједан Енаким не оста у земљи синова Израилевих; само у Гази, у Гату и у Азоту осташе.

Зашто је ово важно

Походи Исуса Навина су углавном били успешни, али не и комплетни. Неколико дивова је побегло – и, иако то можда није изгледало веома важно, наговештавало је будуће догађаје. Неки су завршили у Гату, који је постао филистејски град (ИНав. 13,3) и Голијатов дом у време цара Давида (1. Сам. 17,4). Осим тога, Голијат није био једини див у том граду. (1. Днев. 20,5-8). Нису сви који су били предати „потпуном уништењу” током освајања Обећане земље заправо били уништени, а чињеница да освајање није испунило све главне директиве имала је последице по Израелце.

Књига о судијама нам каже да је освајање било непотпуно и на друге начине у време кад је Исус Навин умро. Никад није било у потпуности остварено. Израелци су одлучили да су довољно добро обавили све што је требало и нису послушали Божију заповест да протерају друге народе. Али делимична послушност је непослушност.

Зато ће провести векове плаћајући ту одлуку да се зауставе пред испуњењем Божијих циљева. У Књизи о судијама читамо како се понавља један те исти ужасан циклус: Израел су више пута газили непријатељски народи, а верност Богу је готово била угашена. Ствари су се поправиле у време цара Давида и његовог сина Соломона, али чим је Соломон умро, Израел се распао у грађанском рату и утонуо у идолопоклонство.

Слава освајања нашла се у сенци епског неуспеха. Изгубили су када је све ишло у прилог сигурној победи. Владавина Божијег царства и Његов план за обновљени Еден потпуно се распао. Натприродни светоназор који је произашао из Вавилона, с неверним народима под влашћу злих богова, остао је нетакнут. Израел је био поражен и расејан, а његова Обећана земља је дошла под власт других богова и њихових народа. Исти тај светоназор прожима и Нови завет. Павле користи изразе

као што су **поглаварства, господства, престоли и власти** да опише силе таме. Сваки од тих израза се користио у антици за означавање географске владавине.

Узрок неуспеха Израелаца била је непослушност и неверовање Божијег народа. Људи су слаби. Могли бисмо да се запитамо зашто се Бог уопште труди око нас. Али ако се осврнемо на Еден, знамо зашто. Он се посветио човечанству. Ми смо носиоци Његовог лика и Његова смо земаљска породица. Његов првобитни план владања земљом је укључивао и нас. Ако би Бог одбацио људско учешће у владавини свог сабора на земљи, послао би поруку да није у стању да то постигне или да је то већ на самом почетку била лоша замисао. Бог није неспособан да постигне своје циљеве. И, као што је споменуто у ранијем поглављу, Он не прави грешке.

Било је време за нови приступ старом проблему греха и пада. Човечанству се није могло веровати да ће оживети владавину еденског царства. Само је Бог могао да учини оно што је морало да буде учињено. Само је Он могао да испуни обавезе својих савеза. Али човечанство неће бити остављено по страни. Уместо тога, **Бог ће морати да постане човек**. Мораће сам да испуни Закон и савезе, а онда да на себе преузме казну за сав људски пад. Али да би то незамисливо решење успело, морало је да буде чувано у тајности од свих, укључујући интелигентна натприродна бића која су непријатељски расположена према Његовим намерама. То неће бити лако.

ПОГЛАВЉЕ ДЕСЕТ

НАОЧИГЛЕД САКРИВЕНО

Још од пада, Бог је покушавао да оживи свој првобитни циљ за Еден: да живи са својом божанском породицом и оном људском на земљи. Рекао је Адаму и Еви да буду плодни и да се множе и да на тај начин шире Његову добру владавину на остатак планете. Хтео је да цела земља буде место на ком се небо и земља сусрећу, на ком човечанство може да ужива у божанском, а божанско у земљи и човечанству. Знамо како је **то** прошло.

Историја пада

Човечанство је сагрешило и протерано је из Божијег присуства. Еден је затворен. Божански непријатељ, змија, прогнана је – збачена је, или одсечена – из Божијег присуства на земљи, места где влада смрт, где живот није вечан. Постала је господар мртвих и стога је полагала право на свако људско биће које ће икад живети – јер сви греше, а плата за грех је смрт (Рим. 6,23).

Након потопа, Бог је поновио циљ Едена Ноју и његовој породици: Будите плодни и множите се. Био је то нови почетак. Уместо тога, човечанство се побунило. Уместо да послушају Бога и свуда рашире сазнање о Њему и Његовој владавини, одлучили су да саграде кулу, где би Он могао да дође код њих.

Поново пад. Бог на то неће пристати. Помешао је језике народима и предао их свом божанском сабору на управљање. Затим је одлучио да почне поново с новом људском породицом

– преко Авраама и Саре. Вратиће се другим народима – преко Авраамових потомака – чим владавина Његовог царства поново заживи (Пост. 12,3).

И ово је пропало. Исто је било и са следећим покушајем, покушајем извођења Израела из Египта, па онда на Синај и коначно у Обећану земљу. Израел није успео. Напоследку је Бог подигао Давида а затим и Соломона. Али након Соломонове смрти, Израел је почео да следи друге богове и људи су се окренули једни против других. Бог је морао да их отера из Обећане земље у прогонство.

Људска прича, одвојено од Божијег присуства, само је прича о неуспеху. То је зато што је човечанство изгубљено још од времена пада. Сви људи су несавршени и отуђени од Бога. Ни једном људском вођи не може да се повери започињање и одржавање Божијег царства. Пружили би отпор оданости Богу као једином коме треба да буду одани. Радили би по своме. Људи би грешили, падали и придружили се господару мртвих, великом Божијем непријатељу. Међутим, Божија визија нашег удела у царевању над новим Еденом не би могла да се испуни без људи. А једини начин на који би они уопште могли да одрже свој део у Божијем плану био би да постану нови. Проклетство пада мора да буде уклоњено.

А за то је Бог имао план.

Решење – и проблем

Богу је био потребан човек који ће бити више од тога – неко ко може да одоли искушењу, ко ће увек бити послушан, ко ће бити погодан за царство, ко би могао да укине проклетство смрти умирући и онда васкрсавајући сопственом силом. Све то је могло да се догоди само на један начин: сам Бог је морао да постане човек. Он ће, **као човек**, испунити свој план за цело човечанство и обновиће Еден. Тек кад људима буде опроштено

и кад се обоже попут Исуса кроз силу васкрсења (1. Јн. 3,1-3), Еден ће моћи да постане стварност.

Али постојао је проблем. Уколико би план био откривен – да је човек, који је у ствари Бог, дошао овде да умре и васкрсне како би осигурао да се обнови Божија првобитна визија – силе таме се не би дале преварити.

Тачно то је Павле рекао у писму коринтској цркви:

Него, објављујемо Божију тајну мудрост, која је била скривена и коју је Бог пре постанка света предодредио за нашу славу. Њу ниједан владар овога света није упознао. Јер, да су је упознали, не би распели Господа славе.

1. Кор. 2,7-8 ССП

О коме Павле говори? Реч **владар** може да се односи на људске власти – као што је Понтије Пилат и јеврејске вође – али Павле је имао на уму и божанске, демонске владаре (Еф. 2,2). Божији непријатељи, људски **и** божански, морали су да буду држани у мраку. Све је зависило од смрти и васкрсења Богочовека.

Али како то сачувати у тајности?

Тајни Месија

Богочовек, од ког је зависила обнова Едена био је, наравно, Месија – Исус из Назарета. Али, да ли вас је изненадило то што сам сугерисао да је месијански план био тајна? Зар не можемо само да прочитамо Стари завет и да видимо цео план? Не, не можемо.

Веровали или не, у Старом завету не постоји стих у ком се користи реч **Месија** за човека који је заправо Бог и који ће умрети за грехе човечанства. Чак не ни у Исаији 53,11 где се описује слуга који страда. Реч **Месија** се уопште не појављује у том поглављу, ни другде у Исаији, док се „слуга” односи на

израелски народ, не на појединца спаситеља (Ис. 41,8; 44,1-2, 21; 45,4; 48,20; 49,3). А реч **месија**, која значи „помазаник”, готово увек се односи само на Давида, или на неког од његових потомака који је након њега владао као цар.

Заправо, доказ овога што говорим – да је профил божанског Месије који ће умрети и васкрснути тешко наћи у Старом завету – очигледан је у Новом.

Размислимо о томе како су ученици одговорили Исусу кад им је рекао да иде у Јерусалим да тамо умре. Та објава их је збуњивала и узнемиравала (Мт. 17,22-23; Мк. 9,30-32). Нису одговорили рекавши: „Ох, да, наравно, читали смо о томе у Писму.” Петар је, штавише, укорио Исуса што то говори (Мт. 16,21-23).

Ученици нису имали никакав осећај нити неки наговештај о оваквом новом Божијем плану. О Исусу су мислили само као о Давидовом сину и законитом наследнику његовог престола, некоме ко је чинио чуда, баш као старозаветни пророци.

Чак и **након** васкрсења, ум је морао да им буде **натприродно** отворен да би видели пострадалог Месију. Након што је устао од мртвих, Исус се појавио пред њима и рекао:

Ово су речи које сам вам говорио још док сам био с вама, да све треба да се сврши шта је за мене написано у закону Мојсијевом и у пророцима и у псалмима. Тада им отвори ум да разумеју писмо.

Лк. 24,44-45

Божији „нови план” – да ће умрети и онда устати из мртвих како би укинуо проклетство пада – уопште није очигледан у Новом завету. Уместо тога, индиције су расуте кроз Стари завет на десетинама места. Никад није све откривено на једном месту. Месијански профил је јасан само у ретроспективи – а чак и тада само некоме ко већ зна шта треба да тражи и очекује.

Интелигентна натприродна бића су, наравно, знала да је предсказани Давидов Син дошао (Мт. 8,28-29; Лк. 4,31-35). Толико су могли да докуче из Старог завета. Али ништа што су демони икад рекли не ствара утисак да су схватили да је Исус дошао на земљу да умре и васкрсне, повлачећи тако проклетство.

Као што је Павле рекао, да су они и сотона то схватили, никад не би подстакли људе попут Јуде да издају Исуса онима који су га желели мртвог. За ђавола и оне који су се сврстали уз њега може да се каже много тога, али не и да су морони. **Преварени** су да убију Исуса, баш као што је Бог планирао. Покренули су низ догађаја који ће довести до њихове властите смрти. Било је то божански осмишљено усмерење на погрешну страну.

Делови профила

У ретроспективи, можемо да видимо делове месијанског профила јасније него што су то могли ученици. Иако не постоји стих који описује божанског месијанског Давидовог Сина који умире и васкрсава како би укинуо проклетство, те нити се провлаче кроз Стари завет. Будући да смо ми већ видели како се план одвијао, можемо да пронађемо ту нит и да почнемо да пратимо образац.

На пример, питајмо: „Ко је Божији син?” Одговор у Старом завету није „Исус”. Адам је био Божији син – био је први човек. Израел је називан Божији син (Изл. 4,23; Ос. 11,1). Израелски цар је такође назван Божији син (Пс. 2,7). У Новом завету, Исус је „други Адам” и „Божији Син” (Рим. 1,4; 1. Кор. 15,45; 2. Кор. 1,19; Јевр. 4,4).

Можемо да се запитамо: „Ко је Божији слуга?” Адам је служио Богу (Пост. 2,15). Израел је називан Божијим слугом (Ис. 41,8; 44,1-2.21; 45,4; 48,20; 49,3). Давид и други израелски цареви из његове лозе су називани Божијим слугама (2. Сам. 3,18; Пс. 89,3; 1. Цар. 3,7; 2. Днев. 32,16). Исус је такође био слуга (Дела 3,13; 4,30; Фил. 2,1-8).

Да ли су ти Божији синови и слуге страдали? Да ли се њихово земаљско постојање у неком тренутку завршило? Да ли је то постојање обновљено? Да ли имају будућност у новом Едену? Одговор на сва ова питања је потврдан. Адам, Израел и Давидово царство су били прогнани из Божијег присуства – места на земљи где је Он пребивао (Еден и Обећана земља). А ипак, сви су они били и биће откупљени у новом Едену да живе с Богом и васкрслим Исусом.

Ствар је у томе што све ове слике на неки начин показују на Исуса и **Он употпуњује образац**. Он је јединствена слика која постаје видљива када се сви делови открију и ставе на своје место. Све је било наочиглед, а ипак немогуће за откривање без ретроспективе.

Зашто је ово важно

Интелигентно зло – сотона, демони, нижи богови који владају над народима – не знају све. Они немају Божији ум, нити у њега могу да продру. Склони смо да претпоставимо да они све знају зато што су натприродни. То није тачно. Постоји само **једно** свезнајуће биће – Бог. А Он је на нашој страни.

Због пада, сотона има закониту надлежност над нама. Шта хоћу да кажем с тим? Због Адамовог греха „смрт уђе у све људе” (Рим. 5,12). Змија је била проклета, збачена да влада над царством мртвих – подземљем, или оним што ми називамо пакао. Због пада, свима је предодређено да умру и оду у царство мртвих – где влада ђаво.

Све то се променило кад је Исус дошао **први пут** и испунио Божији план спасења смрћу на крсту и васкрсењем из мртвих. Први корак ка враћању Едена је било то да се човечанству обезбеди начин да избегне проклетство смрти. Сви који верују, који су постали чланови Божије породице и царства, нису више таоци проклетства смрти и господара мртвих. Због тога је Исус,

када је започињао своју службу оживљавања царства (Лк. 10,1-9), рекао: „Ја видех сотону где спаде с неба као муња” (Лк. 10,18). Знао је да ће Његова смрт и васкрсење платити дуг грешника, остављајући сотону без права на потраживање наших душа. Царство је било почетак краја за господара мртвих.

Морамо, опет, да запамтимо ко смо – и одакле потиче наш идентитет. Верници се сви заједно, као црква, називају **Христово тело**. А Његово тело је васкрсло. Ми ћемо васкрснути јер је Он васкрсао (1. Кор. 15,20-23). Он је **прворођени** из мртвих. Ми смо „сабор и црква првородних који су написани на небесима” (Јевр. 12,22-24). Као што је Јован рекао: „А који Га примише даде им власт да буду синови Божији, који верују у име Његово” (Јн. 1,12). **Сотона не полаже право на Божију децу**, јер ће они васкрснути из мртвих. Нема разлога за тражење живих у царству мртвих.

Бог не би никоме разоткрио своје намере – били то људи или божанска бића, одани или противници. Сви посебни начини на које ће Месија испунити Божије циљеве морали су да буду сакривени. Али Он **ће** им недвосмислено ставити до знања да ће Месија, кад се појави, бити Бог у људском телу, док ће обнова еденског царства бити крај игре. Као што ћемо видети у следећа два поглавља, то је било довољно информација да подстакне веру у људским срцима и да намами силе таме да покрену сопствено уништење.

ПОГЛАВЉЕ ЈЕДНАЕСТ

НАТПРИРОДНА НАМЕРА

У претходном поглављу смо видели како Стари завет представља Месију наочиглед Га скривајући. Од кључног значаја за Божији план да обнови Еден и откупи човечанство било је да Месија, Исус, умре на крсту и да затим васкрсне из мртвих.

Само тако што ће постати човек Бог је могао да осигура да ће људски цар из Давидове лозе владати над Његовим народом, а да не падне у грех и да духовно не залута. Само ако тај цар умре уместо свог народа и устане од мртвих Бог би могао онако како треба да осуди грех **и** да истовремено обезбеди спасење. Само би Месијином смрћу и васкрсењем пали људи и даље имали место у Божијем породичном сабору, и владали би у том обновљеном еденском царству како је првобитно планирано.

Али размислимо мало о свему што је за то било потребно: Исус је морао некако да се побрине да натприродне силе таме изманипулишу људе да Га убију – не схватајући шта заправо раде. Као што је Павле рекао Коринћанима (1. Кор. 2,6-8), да су заиста знали какве ће бити последице, никад не би распели Господа.

Исусов живот и служба могу да имају много више смисла кад се посматрају иза тих кулиса. На пример, читаоци Новог завета могу лако да стекну утисак да је Његова служба која је водила до крста била некако насумична. Уосталом, Јеванђеља не приказују увек исте догађаје – на пример, Исусово рођење се налази у само два (Матејевом и Лукином) и само једно

спомиње мудраце (Мт. 2). Понекад се сцене у различитим Јеванђељима појављују у мало другачијем редоследу. Али Исусова дела која су у њима забележена и која су водила до распећа – исцељења болесних, проповедање о Божијем царству, опраштање грешницима, супротстављање лицемерју – била су више од насумичних дела путујућег мудраца који је повремено чинио чуда. У јеванђељским причама догађа се много више него што то на први поглед изгледа. Много тога важног налази се између редова који описују оно што је Он радио.

Надмудривање са злом

Догађај који је обележио почетак Исусове јавне службе било је Његово крштење. Тамо је Бог јавно показао да је Он Његов Син (Мк. 1,11), а Јован Крститељ да је онај који „односи грехе света” (Јн. 1,29 ССП). Када читамо ове Јованове речи, одмах помислимо на распеће. Али Јованови ученици нису размишљали о томе. Искрено, нико није. Када је пред крај своје службе – три године након крштења – Исус почео да говори о својој смрти, Његови ученици су одбацили ту идеју (Мт. 17,22-23; Мк. 9,30-32). Последње што су очекивали да чују од свог Господа било је да ће ускоро умрети. Та прича није имала смисла. Нису разумели да је Његова смрт на крсту био план од почетка. Зашто то нису разумели? Зато што, како смо већ размотрили у претходном поглављу, тај план није у Старом завету био отворено и јасно представљен.

Након Исусовог крштења, Дух га је одвео у пустињу да се суочи са сотоном (Мт. 4,1; Мк. 1,12; Лк. 4,1-13). То што је сотона дошао да Га куша говори нам да је знао ко је Он – Месија у мисији да поново успостави Божију „самоуправу” на земљи. Уосталом, „Помазаник” (Месија) ће бити цар из Давидове лозе. Сотона, „кнез овог света” (Јн. 12,31), разумео је да ће Исус усмерити своју пажњу на његову власт – на

народе које је Бог одбацио код Вавилонске куле пре него што је створио Израел (Понз. 4,19-20; 32,8-9).

Већина нас се сећа сцене између Исуса и сотоне. Кушао Га је три пута (Мт. 4,3-11). Трећа стратегија којом је покушао да Га приволи да наруши свој однос с Богом била је да понуди Божијем Сину народе света (Мт. 4,8-9), управо то што је претпостављао да је Он дошао да врати:

Опет Га узе ђаво и одведе Га на гору врло високу,
и показа Му сва царства овог света и славу њихову; И рече
Му: Све ово даћу теби ако паднеш и поклониш ми се.

Мт. 4,8-9

Сотонин предлог је био врло паметно прекрајање Божијег плана. Дао би резултате које је Бог желео – повратак народа које је лишио свог присуства. Мисија испуњена. Све што је Исус требало да уради било је да се поклони сотони уместо Богу.

Сотонина понуда открива да он још није схватао да је Божији план **захтевао** Исусову смрт. А ни Исус га није о томе обавестио, наравно. Није објаснио своје одбијање. Једноставно је рекао сотони да се губи. Бог ће вратити оно што је Његово кад и како Он то буде хтео. Исусова мисија није била само владање над свим народима. Радило се о обнови породице. Укључивање људи из свих народа, не само Израела, у ту породицу, значило је да грех мора да буде испуњен. Као што је Бог то првобитно планирао, Његова владавина би укључивала и Његову децу. Крст је био пресудан за откупљење човечанства и, у складу с тим, спровођење Божијег плана. Исус неће бити преварен – али ђаво у догледно време хоће.

Укус Едена

Одмах након искушења у пустињи, Исус је учинио две ствари: позвао је своје прве ученике (Петра, Андрију, Јакова и Јована) и исцелио човека опседнутог демонима (Мк. 1,16-28; Лк. 4,31-5,11). И позивање ученика и исцељења су се наставили, формирајући почетак обрасца. Како је позивао више ученика, давао им је моћ да истерују демоне и исцељују људе од сваке болести, хендикепа и стања (Лк. 9,1-5).

Исус је у почетку позвао дванаест ученика. Тај број није случајан. Представља дванаест израелских племена. Он је започео спровођење плана царства имајући у виду Израел. Они су, уосталом, Божији део, изабрани изнад свих других народа (Понз. 32,8-9). Павле ће касније на исти начин гледати на ширење Јеванђеља – почеће од Јевреја а онда отићи незнабошцима (Рим. 1,16-17).

Али Исус се није зауставио на Дванаесторици. У Луки 10 читамо да је овластио још седамдесет других људи да исцељују и истерују демоне (Лк. 10,1.9.17). Ни тај број није био случајан. То је број народа набројаних у Постању 10 – народа које је Бог одбацио због догађаја код Вавилонске куле и које је ставио под власт мањих богова (Понз. 4,19-20; 32,8-9). У неким преводима овог стиха стоји седамдесет и двоје, а не седамдесет. То је зато што неки древни рукописи Старог завета приказују имена народа у Постању 10 на такав начин да укупан збир чини седамдесет два. У сваком случају, смисао је исти – слање тих људи одговара броју народа у Постању 10. Баш као што је позив дванаесторици био знак да је царство дошло у Израел, тако је и слање седамдесеторице означавало да ће то царство вратити себи народе.

Кад су се седамдесеторица вратила (Лк. 10,17) Исус им је одговарајући рекао: „Ја видех сотону где спаде с неба као муња” (Лк. 10,18). Ове поруке су драматичне: у току је био велики преокрет. Сотона више неће полагати никаква права

над човечанством чим људи припадну Исусу. Његов приступ Богу да оптужује верне (Отк. 12,10) био је завршен. Био је тужилац без случаја.

Дођи и ухвати ме

После три године проповедања о предстојећем Божијем царству, показивања Божије љубави и предочења људима како би живот изгледао у еденском свету, Исус је почео да се припрема за крај – за своју праву сврху.

Непосредно пре онога што ће постати Његово последње путовање у Јерусалим, одвео је ученике на крајњи север Израела. Морао је да изазове распеће. Није могао да изабере боље место за бацање рукавице натприродним силама.

Исус је одвео ученике на место које се звало Кесарија Филипова. Али то је било његово римско име. У старозаветно време се то подручје звало Башан. О томе смо већ говорили у поглављу девет. Башан је сматран капијом ка царству мртвих – вратима пакла. Кесарија Филипова се налази у подножју планине Хермон, места на које су, према јеврејском начину размишљања, Божији синови долазили на земљу у побуни описаној у Постању 6,1-4. Укратко, у Старом завету, Башан и Хермон су били нулта тачка за зле космичке силе.

Тачно на том месту, Исус је поставио своје добро познато питање: „А ви шта мислите ко сам ја?” (Мт. 16,15). Петар је одговорио: „Ти си Христос, Син Бога Живога” (ст. 16). Исус га је похвалио и додао:

Благо теби, Симоне сине Јонин! Јер тело и крв нису то теби јавили, него Отац мој који је на небесима. А и ја теби кажем: ти си Петар, и на овом камену сазидаћу цркву своју, и врата паклена неће је надвладати.

стп. 17-18

Вековима се расправљало о томе шта значи тај „камен”, „стена” или „Петар”, о ком је Исус говорио. Кључ за разумевање тог израза је у географији тог подручја. Кесарија Филипова налази се на крајњем северу Башана. У старозаветна времена се сматрало да се на том подручју налазе пролази у царство мртвих. Кесарија Филипова се простире у подножју планине. „Стена” је та планина. „Врата пакла” означавају управо место на ком су стајали Исус и Његови ученици.

Исус је изазивао силе таме. У време пада, човечанство је изгубило вечни живот с Богом и, уместо тога, заслужило судбину смрти и вечно одвајање од Њега. Господар мртвих – змија, позната као сотона или ђаво – полагала је право на човечанство. Сваки човек би јој се придружио у царству мртвих. Али Бог је имао другачије замисли. Тајни план да Исус буде послат да плати казну за грех човечанства био би фронтални напад на врата пакла. Господар мртвих и његове снаге не би биле у стању да се одупру Божијем царству. У суштини, у том одломку из Матеја 16, Исус одлази на ђаволова предња врата и оспорава његова потраживања. Хтео је да га испровоцира. Зашто? Јер је било време да умре и покрене Божији тајни план.

Као да тај вербални изазов није био довољан, Исус је отишао корак даље. Матеј, Марко и Лука се слажу да је следећи догађај у Исусовој служби било преображење. У Марку 9,2-8 пише:

И после шест дана узео Исус Петра и Јакова и Јована и изведе их на високу гору саме; и преобрази се пред њима. И хаљине Његове постадоше сјајне и врло беле као снег, као што не може белиља убелити на земљи. И указа им се Илија с Мојсијем где се разговараху с Исусом. И Петар одговарајући рече Исусу: Рави! Добро нам је овде бити; и да начинимо три сенице: Теби једну и Мојсију једну и Илији једну. Јер не знаше шта говори; јер беху врло уплашени. И постаде облак те их заклони; и дође

глас из облака говорећи: Ово је Син мој љубазни; Њега послушајте. И уједанпут погледавши, никога не видеше осим Исуса самог са собом.

Преображење се догодило на гори Хермон. Исус је изабрао управо то место како би открио Петру, Јакову и Јовану ко је Он – отеловљење Божије славе. Обавештавао је сотону и силе таме: *Дошао сам на земљу да враћим оно што је моје. Божије царство је близу. У суштини је говорио: „Овде сам – сад уради нешто поводом тога”*

Није случајно то што се одмах након преображења окренуо ка Јерусалиму и почео да говори својим ученицима да ће тамо умрети. Они то нису желели да чују. Али Исус је намамио сотону и остале силе зла да делују. Осећали су да под хитно морају да Га се отарасе. И то је управо оно што је Он хтео. Његова смрт је била кључ свега.

Зашто је ово важно

Исусова служба је била намерна. Имао је јасан увид у своју улогу у обнављању Божијег царства на земљи, тако да оно напредује до дана Његовог повратка, дана који ће увести свет у глобални Еден.

Наш живот није тако значајан као Његов, али свако од нас, попут ученика, има своју праву улогу коју треба да испуни. Морамо да живимо као да у то верујемо. Верници који су уведени у Божији породични сабор нису ту да би били посматрачи, већ учесници (Кол. 1,13).

Једна од Исусових намера била је и да покаже људима какав је био Еден и какав би био живот с Богом. У Божијој породици и Његовој владавини неће бити болести ни физичке несавршености. Неће бити ни непријатељских сила. Божије коначно царство је веће од врта и шире од Израела. То царство

ће бити глобално. Обухватаће све народе. И биће све што је био Еден – рај на земљи.

Наш задатак је да опонашамо Исуса. Можемо, попут Њега, да бринемо за душу и тело наших ближњих који су као и ми носиоци Његовог лика, водећи их ка вери у Цара и снажећи њихову решеност да Му буду одани. Није нужно потребна натприродна сила да следећи Месијин пример „завијемо рањене у срцу” и „огласимо заробљенима слободу” (Ис. 61,1), али то су у суштини натприродна дела. Она захтевају одупирање таме и стратешку визију. Ни једно дело доброте Дух неће пропустити да искористи како би показао пут нечијем срцу. Ни једна јасно изговорена реч о Јеванђељу неће бити бесплодна. Исусова доброта се подударала с Његовом поруком. Никад једно није умањивало друго. Ово је образац који сваки верник може да опонаша – и то је опис посла за визију царства.

И на крају, поново се подсећамо да интелигентно зло не само да има ограничења, већ да је рањиво на визију и деловање царства. Исус је већ „с десне стране Богу, отишавши на небо, и слушају Га анђели и власти и силе” (1. Пет. 3,22). И ми „већ, иако не још” царујемо с Њим (Кол. 3,1; 2. Тим. 2,12; Отк. 2,26; 3,21). Врата пакла неће издржати напредовање и довршетак Цркве као Божијег царства на земљи. Одлука о учешћу у том великом преокрету је наша.

ПОГЛАВЉЕ ДВАНАЕСТ

ДОЛАЗАК НА ОБЛАКУ

Завршио сам прошло поглавље напомињући како је Исус почео да говори о својој смрти одмах након што је примамиио силе таме на вратима пакла и горе Хермон. Тај изазов је покренуо низ догађаја који ће довести до суђења Господу и Његове смрти на крсту. Хришћани су много пута читали о суђењу Исусу. Али иза тога стоје кулисе натприродног које се често превиђају.

Да бисмо схватили шта је то коначно довело до смртне казне коју су тражиле јеврејске власти и до предаје Исуса Понтију Пилату да је изврши, морамо да се вратимо на старозаветну Књигу пророка Данила – на збор који Бог одржава са својом небеском војском, на Његов божански сабор.

Прадавни и Његов сабор

Данило 7 започиње необичном визијом. Он види четири звери како излазе из мора (Дан. 7,1-8). Гротескне су, али четврта је најгора. Када се у Старом завету тумаче снови, и предмети и жива бића увек нешто представљају, а у овом, четири звери из Даниловог виђења су четири царства. Знамо то јер се његово виђење поклапа с темама Навуходоносоровог сна из Данила 2, који се тицао Вавилона и још три царства која су уследила. Наш је фокус, међутим, на ономе што Данило даље описује:

Гледах докле се поставише престоли, и старац [Прадавни] седе, на коме беше одело бело као снег, и коса на глави као чиста вуна, престо Му беше као пламен огњени, точкови Му као огањ разгорео. Река огњена излажаше и течаше испред Њега, хиљада хиљада служаше Му, и десет хиљада по десет хиљада стајаху пред Њим; суд седе, и књиге се отворише.

Дан. 7,9-10

Знамо да је Прадавни Израелов Бог. То је прилично лако утврдити, посебно ако упоредимо опис Његовог престола с Језекиљевом визијом истог (Јез. 1). Огњени пламен, точкови и људски облик на престолу у тој визији су исти као Данилови.

Али, да ли сте приметили да не постоји само један престо? У Даниловом виђењу је више њих (Дан. 7,9) – довољно за божански суд, Божији сабор (Дан. 7,10).

Небески суд заседа да одлучи о судбини звѣри – царстава – у виђењу. Одлучено је да четврта мора да буде убијена, а остале онемогућене (Дан. 7,11-12). Свргнуће их други цар и царство. И ту ствари постају још занимљивије.

Син човечији долази на облацима

Данило наставља да прича о свом виђењу:

Видех у утварама ноћним, и гле, као Син човечији иђаше са облацима небеским, и дође до старца [Прадавног] и стаде пред Њим. И даде Му се власт и слава и царство да Му служе сви народи и племена и језици; власт је Његова власт вечна, која неће проћи, и царство се Његово неће расути.

Дан. 7,13-14

„Син човечији” је израз који је много пута коришћен у Старом завету. Не треба да чуди што говори о човеку, већ о томе шта се још за њега каже у овом одломку. Данило 7,13 описује човека како **на облацима долази** ка Прадавном.

Зашто је то толико важно? Зато што се на свим другим местима у Старом завету на којима се тај опис јавља, он користи **само** за Бога (Ис. 19,1; Понз. 33,26; Пс. 68,32-33; Пс. 104,1-4). Али у Данилу 7, **Бог је већ био на сцени** као Прадавни. Као да Данило у свом виђењу види „другог Бога” који је и човек – нешто попут начина на који хришћани верују у Бога као у више од једне особе.

Управо у томе је поента.

Док је Исус стајао пред Кајафом на суђењу описаном у Матеју 26, а Његов живот висио о концу, погађа у живац позивајући се на ову замисао:

А главари свештенички и старешине и сав сабор тражаху лажна сведочанства на Исуса да би Га убили; И не нађоше; и премда многи лажни сведоци долазише, не нађоше. Најпосле дођоше два лажна сведока, И рекоше: Он је казао: Ја могу развалити цркву Божју и за три дана начинити је. И уставши поглавар свештенички рече Му: Зар ништа не одговараш што ови на тебе сведоче? А Исус је ћутао. И поглавар свештенички одговарајући рече Му: Заклињем те живим Богом да нам кажеш јеси ли ти Христос син Божји? Рече му Исус: Ти каза. Али ја вам кажем: одселе ћете видети Сина човечијег где седи с десне стране силе и иде на облацима небеским. Тада поглавар свештенички раздре хаљине своје говорећи: Хули на Бога; шта нам требају више сведоци? Ево сад чусте хулу његову. Шта мислите? А они одговарајући рекоше: Заслужио је смрт.

Мтл. 26,59-66

У ономе што изгледа као бесмислен одговор на јасно питање, Исус је одговарајући Кајафи цитирао Данила 7,13. *Да ли заиста желиш да знаш ко сам ја, Кајафа? Слушај љажљиво.* Реакција је тренутна. Кајафа је одмах схватио да Исус тврди да је Он други лик Бога из Данила 7,13 – човек који је описан на начин на који је у Старом завету описан само Бог. Тврдио је да је Он Бог у људском облику. Било је то богохуљење – и основа за смртну казну.

Али Исус је то, наравно, знао. Није му било у интересу да се заштити. Знао је да **мора** да умре да би обновио Божије царство, довео верне у Божију породицу и вратио народе из злих поглаварстава и власти који су управљали онима које је Бог одбацио код Вавилона.

И умро је. Псалом 22, познат по томе што кроз Давидове речи описује физичке аспекте распећа, даје нам увид у невиђене страхоте које су се догодиле на крсту:

Који ме виде, сви ми се ругају,
 разваљују уста, машу главом,
 И говоре: ослонио се на Господа,
 нека му помогне, нека га избави,
 ако га милује.
 Та, Ти си ме извадио из утробе;
 Ти си ме умирио на сиси матере моје.
 За Тобом пристајем од рођења,
 од утробе матере моје Ти си Бог мој.
 Не удаљуј се од мене;
 јер је невоља близу, а нема помоћника.

Оптече ме мноштво телаца;
 јаки волови васански [Башан] опколише ме;
 Развалише на ме уста своја.
 Лав је гладан и риче.

Као вода разлих се;
расуше се све кости моје;
срце моје поста као восак,
растопило се у мени.

Пс. 22,7-14

Језив део овог описа су јаки башански волови. Као што смо раније приметили, у старозаветно доба Башан је био епицентар демонских богова и царства мртвих. То подручје је било водећи центар обожавања Ваала, ког су симболизовали волови и краве. Израз „јаки волови башански” односи се на демоне, на силе таме. У наше време је ту слику у свој њеној језивој одбојности ухватио К. С. Луис у својој књизи *Лав, вештица и орман*. Нико ко је прочитао ту књигу или гледао филм не може да заборави како је Аслан на каменом столу понизно предао свој живот усхићеним хордама вештице.

И баш као што је Исус надмудрио сотону, Аслан је изиграо вештицу. Испоставило се да је оно што је зло погрешно схватило као тренутак победе било његов неповратан пораз.

Богови сте, али помрећете као људи

Сотонин губитак потраживања права на живот Адамове деце није био једини губитак који је претрпео код крста. Његове кохорте у побуни, натприродни богови (*елохим*) над народима, видеће како њихове области почињу да нестају.

Натприродним боговима је те народе доделио Свевешњи, Бог Израелов (Понз. 4,19-20; 32,8-9). Није нам речено када су они постали Божији непријатељи, али јесу. Одвратили су Божији народ, Израел, од клањања Њему, и уместо тога су почели да приносе жртве њима (Понз. 17,1-3; 29,26-27; 32,17). Псалам 82, о ком смо говорили у другом поглављу како бисмо представили божански сабор, каже нам да су ови *елохими*

злоупотребили своју моћ и наградили зло. Није их било брига за Божији закон ни правду:

Бог стаде на сабору Божијем,
 усред богова изрече суд:
 Докле ћете судити неправо,
 и безбожницима гледати ко је ко?
 Судите убогоне и сироти,
 оног кога гоне и ништега правдајте.
 Избављајте убогога и ништега,
 из руке безбожничке отимајте.

Не познаше, нити разумеше, ходе по тами;
 задрмаше се земљи сви темељи.

Пс. 82,1-5

Остатак Псалма нам говори да је Бог сазвао небески сабор да би рекао боговима да им је будућност мрачна. Њихова владавина терора ће се завршити кад Он одлучи да врати себи народе:

Рекох: Богови сте,
 и синови Вишњег сви.
 Али ћете као људи помрети,
 и као сваки кнез пашћете.
 Устани, Боже, суди земљи;
 јер су Твоји по наследству сви народи.

Пс. 82,6-8

Кад ће Бог то одлучити? Одговор смо прочитали раније у Данилу 7,14:

И даде Му се власт и слава и царство да Му служе сви народи и племена и језици; власт је Његова власт вечна, која неће проћи, и царство се Његово неће расути.

Порука из Данила 7,13-14 је јасна – кад Син човечији прими царство, биће то почетак краја за натприродне силе таме. Исус је примио царство кад је васкрсао. Бог Христа „подиже из мртвих и посади себи с десне стране на небесима, Над свим поглаварствима, и властима, и силама, и господствима, и над сваким именом што се може назвати, не само на овом свету него и на оном који иде” (Еф. 1,20-21).

Зашто је ово важно

Пре крста, сотона је полагао вечно право на наше душе. Сви људи умиру – и стога одлазе у царство мртвих, **његово царство**. И тамо бисмо остали – да није било Исусове жртве и Његовог васкрсења. Кроз веру у Његово дело на крсту, васкрсли смо с Њим. Као што смо видели у претходном поглављу, сотона је протеран из Божијег присуства кад је царство почело на земљи (Лк. 10,18). Неће више бити његових оптужби пред Богом против верника. Више нема право на наше душе.

Зашто онда живимо као да има?

Спасење се не постиже моралним савршенством. То је дар који долази по милости, кроз веру (Еф. 2,8-9). То заузврат значи да оно не може да се **изгуби** моралним несавршенством. Оно што се уопште не стиче учинком не може ни да се изгуби оним лошим. Спасење се односи на **верујућу оданост** – поуздање у оно што је Исус учинио да поништи сотонина потраживања и окретање од свих других богова и система веровања чији су они део.

То је порука Божијег царства која нам је предана да је пренесемо народима (Мт. 28,19-20). И док се томе покорavamo,

подручја непријатељских богова, поглаварстава и власти се смањују – душа за душом, тренутак по тренутак. Врата пакла, царство мртвих, **не може** да издржи васкрсење **и неће** издржати напредовање Јеванђеља.

Међутим, у време Исусовог распећа, ништа од овога ученицима није изгледало стварно. Али ускоро ће добити поруку на драматичан, незабораван начин.

ПОГЛАВЉЕ ТРИНАЕСТ

ВЕЛИКИ ПРЕОКРЕТ

Осим прича о Исусу у Јеванђељима – као што су извештаји о Његовом рођењу, смрти или о беседи на гори – можда је најпознатији одељак из Новог завета онај у Делима 2, где се Свети Дух спушта на Исусове следбенике на Педесетницу. То означава покретање новонастале цркве и почетак глобалне евангелизације у Исусово име.

Ма колико тај одломак био познат, ту се догађа много више него што већина схвата. Дела 2 су заправо намењена да објаве кампању за преокрет поствавилонске космичке географије Старог завета у којој су сви народи, осим Израела, били под влашћу нижих богова. Оно што се догодило на Педесетницу био је план битке за инфилтрацију свих народа (које је Бог код Вавилонске куле лишио наследства) Исусовим Јеванђељем – древном стратегијом за духовни рат.

Педесетница

Оно што Дела 2 описују да се догодило на Педесетницу, зацело је било необично:

И кад се наврши педесет дана беху заједно сви апостоли једнодушно. И уједанпут постаде хука с неба као дување силног ветра, и напуни сву кућу где сеђаху; И показаше им се раздељени језици као огњени; и седе

по један на сваког од њих. И напунише се сви Духа Светог, и стадоше говорити другим језицима, као што им Дух даваше те говораху. А у Јерусалиму стајаху Јевреји људи побожни из сваког народа који је под небом. А кад постаде овај глас, скупи се народ, и смете се: јер сваки од њих слушаху где они говоре његовим језиком. И дивљаху се и чуђаху се говорећи један другом: Нису ли ово све Галилејци што говоре? Па како ми чујемо сваки свој језик у коме смо се родили?

Дела 2,1-8

Неке ствари које нас уводе у натприродни светоназор Старог завета у том изванредном одломку нису сасвим очигледне у преводу. „Силни ветар” који се повезује с доласком Светог Духа, познат је опис присуства Бога у Старом завету (2. Цар. 2,1.11; Јов 38,1; 40,1). Огањ је такође познат у описима Бога (Јез. 1,4; Ис. 6,4.6; Дан. 7,9; Изл. 3,2; 19,18; 20,18).

Из тих навода је јасно да је Бог био присутан на Педесетници и да се Он налазио иза свега што се догађало. Намера Му је била да покрене кампању повратка народа од нижих богова којима их је раније доделио (Понз. 4,19-20; 32,8-9), али који су постали Његови непријатељи (Пс. 82).

Божије оруђе за то биле су речи ученика, отуда слика језика над њима. Бог је омогућио Исусовим јеврејским следбеницима да разговарају са осталим Јеврејима окупљеним на Педесетницу – онима који су живели међу **свим** народима под влашћу непријатељских богова. Кад су чули Јеванђеље и поверовали, враћали су се својим народима и говорили им о Исусу.

Педесетница и Вавилон

Оно што је довело до Божије одлуке да расеје народе и стави их под власт других богова био је инцидент с Вавилонском кулом

(Понз. 4,19-20; 32,8-9). На први поглед не изгледа као да има пуно везе између тог догађаја и оног из Дела 2. Али у изворним језицима постоји јасна повезаност између ово двоје.

Две кључне тачке у Делима 2 повезују догађаје који се тамо спомињу с Вавилоном. Прво, пламени језици су описани као „раздељени” и друго, за мноштво које се састојало од Јевреја из свих народа каже се да су били „сметени”. На нашем језику то можда не делује нарочито уверљиво. Лука пише на грчком, а грчке речи које је он овде употребио и које су преведене као „раздељени” и „сметени” потичу из Постања 11,7 и Поновљених закона 32,8, а оба ова одломка описују поделу језика и народа у Вавилону те забуну која је из тога проистекла.

Лука, аутор Дела, био је незнабожац. Могао је да чита само грчки. Сходно томе, користио је грчки превод Старог завета, тада (као и данас) нашироко познатог као Септуагинта. Био је то Стари завет ране цркве, јер је мало људи могло да чита хебрејски. Лука је размишљао о догађајима у Вавилону кад је писао Дела 2.

Али зашто правити ту везу? Размислите о томе шта се догодило на Педесетницу. Дух је дошао онако како је Бог често долазио у Старом завету, уз силан ветар (вихор) и огањ. Збрка око постојања више језика (што је била последица догађаја у Вавилону) била је уклоњена кад су огњени језици омогућили ученицима да говоре језицима Јевреја из целог света који су се окупили у Јерусалиму на прослави. Њих три хиљаде је поверовало у поруку о Исусу (Дела 2,41).

Ти нови верници који су прихватили Исуса као Месију однеће ту поруку назад у своје матичне земље – међу народе расејане у време Вавилона. У Постању 11, Бог им је окренуо леђа, али одмах након тога је, у Постању 12, позвао Авраама да оснује нови Божији народ и земљу. Сада ће окупити људе из свих народа које је одбацио и вратити их у своју породицу верних, заједно с јеврејским верницима који потичу од Авраама. Временом ће се Божије царство проширити на царства непријатељских богова.

Невероватан део свега овога је списак народа из Дела 2 и редослед којим су приказани. Ако то погледамо на карти, кретаћемо се од истока, где су Јевреји били прогнани на крају Старог завета, у Вавилон и Персију, према западу, до најудаљеније тачке познате у то време. Они покривају исту раздаљину и опсег као народи набројани у Постању 10 – они који су стављени под власт нижих богова.

Наша борба није против крви и тела

Већина Књиге Дела је о Павловим мисионарским путовањима. Он је био апостол незнабошцима – особа коју је Бог првобитно послао да оснива цркве у народима изван Израела. Његова путовања и животне околности, као кад су га ухапсили Римљани, водили су га све западније.

У својим новозаветним писмима Павле често говори одуховним силама које се противе његовој служби и ширењу Јеванђеља. Речи којима назива зла бића чија је подручја нарушавао након Педесетнице показују да је разумео старозаветну космичку географију. Да ли примећујете заједничку нит која се провлачи кроз његову терминологију (пренесено из ДК) за невидљиве силе таме?

- владари/поглаварства (Еф. 1,20-21; 6,12; Кол. 2,15)
- власти (Еф. 1,20-21; 3,10; 6,12; Кол. 2,15; 1. Кор. 2,6)
- силе (Еф. 1,20-21; 3,10)
- господства (Кол. 1,16)
- господа (Еф. 1,20-21; 1. Кор. 8,5)
- престоли (Кол. 1,16)

Све ове речи означавају **географско владање**. У ствари, исти ови изрази се користе и у Новом завету и у другој грчкој литератури о носиоцима људске политичке моћи. Павлов језик

се односи на обласне власти. Одражава како Стари завет приказује однос духовног света према људском: народи које је Бог издвојио налазе се под влашћу духовних бића која су непријатељски расположена према Њему и Његовом народу.

„Кад будем ишао у Шпанију“

Књига Дела се завршава Павловим путовањем у Рим. Он је био затвореник и ишао је у Рим из два разлога: да се обрати цезару и да шири Јеванђеље. Али он је знао да за повратак народа који су били под влашћу непријатељских богова мора да оде до краја познатог света у то време. У старозаветно доба то место се звало Таршиш. У Павловим данима то је била Шпанија. Морао је да оде тамо да заврши мисију. Његове речи упућене цркви у Риму пре одласка у тамницу говоре нам да је у потпуности намеравао да оде у Шпанију – на западни крај земље у његово време – да поново врати сваки народ за Исуса:

Учинићу то кад будем ишао у Шпанију. Надам се, наиме, да ћу вас на пропутовању посетити и да ћете ме онамо испратити, пошто се прво донекле наживам вашег друштва... Када, дакле, ово завршим и постараћу се да приме овај плод, кренућу преко вас у Шпанију.

Рим. 15,24.28 ССП

Павла је мотивисало схватање да је Божији план за обнову Његовог царства покренут у време његовог живота. Веровао је да ће се, тек кад незнабошци уђу у пуном броју, сав Израел спасти (Рим. 11,25-26). Мислио је да треба да заврши оно што је почело на Педесетницу.

Зашто је ово важно

Павле је имао натприродну перспективу о сопственом животу. Себе је видео као Божије оруђе. И био је. Али били су то и сви други неименовани нови верници који су, након Педесетнице, отишли пре њега у Јерусалим да се инфилтрирају у демонска упоришта где су живели.

Исто је и с нама.

Ако **јесмо** Божије оруђе, на исти начин на који је то био **Павле**, зашто је онда он био толико утицајнији и ефикаснији? Једна разлика је у томе што је Павле **разумео** о чему се ради у његовом животу. Веровао је да су силе које су имале власт над земљом биле стварне – и да је сила која је стајала иза њега и у њему била већа.

Да ли ми верујемо у то? Библија те чињенице износи као познате и утврђене. И Павле се тако према њима односио у свом животу.

Он није знао колико је свет у ствари велик. Није знао за Северну и Јужну Америку, Кину, Индију, Норвешку, Аустралију, Исланд и многа друга места. Бог јесте. Он је знао колико ће задатак ширења Јеванђеља по целом свету напослетку бити много већи него што је Павле могао да схвати. Знао је да ће други морати и сами да следе Павлов циљ ако Јеванђеље треба да досегне сваки део земље. Ако не покушавамо активно да испунимо тај задатак, не радимо оно због чега постојимо на земљи. Ако желимо Бога само да би дошао нама и изашао у сусрет нашим потребама, онда смо сличнији људима у Вавилону него Исусу, Дванаесторици и Павлу.

Још једна импликација одломака из Писма које смо истраживали је да је појам демонских упоришта библијски. Није нам дат пун опис демонских зона ни границе њихових територија, па чак ни духовна хијерархија на тамној страни. Али **јесте** нам речено да невидљиве силе виде земљу као

своју област. Речено нам је и да се те силе опиру Божијем царству и да не желе да људи постану део Његовог плана да свуда прошире Његову владавину. То значи да би требало да **очекујемо** отпор који не можемо да објаснимо логиком или искуственим доказима и да не можемо сами да га победимо. Бог нам је дао свога Духа и своје невидљиве заступнике да нам помогну у даљем спровођењу Његове мисије (1. Кор. 3,16; 6,19; Јевр. 1,13; 1. Јн. 4,4).

Право питање које треба себи да поставимо је следеће: какав би био наш живот кад бисмо се сваког дана пробудили с погледом на свет и натприродне утицаје у њему који би се подударали с Павловим? Шта ако би, сваки дан, наш живот био организован у складу са знањем о нашем статусу као делу Божије породице, са задатком да избавимо браћу и сестре из таме? Шта ако бисмо живели сврсисходно, знајући да свака одлука коју донесемо и свака реч коју изговоримо није насумична ни бесциљна? Шта ако бисмо, уместо тога, веровали да невидљива интелигенција свуда око нас користи наше одлуке, поступке и речи да утиче на људе – на добро или на зло – било да их ми видимо и знамо или не? Наш посао, приходи, таленти, па чак ни наши проблеми немају никакве последице кад је реч о сазнању ко смо ми **заиста**, ко ћемо бити и зашто смо овде. Не можемо да видимо натприродни свет – као ни онај микроскопски – али смо нераскидив део и једног и другог.

Први верници су размишљали на овај начин. Као што ћемо видети у следећем поглављу, веровали су да је свет око њих робовао таме која ће једног дана бити покорена. Упркос чињеници да су у тој бици били дословно они против непријатељског света и његових сила, тихо су створили ово што данас постоји на целом свету и што зовемо хришћанство, с Богом и Његовим невидљивим заступницима који су деловали с њима. **Веровали** су да је духовни сукоб стваран и да, на крају, не могу да изгубе. Ми смо живи доказ да нису.

ПОГЛАВЉЕ ЧЕТРНАЕСТ

НЕ ОД ОВОГ СВЕТА

У својој добро познатој молитви у Гетсеманском врту, пре него што је ухваћен и одведен на суђење, Исус је рекао за своје следбенике: „Од света нису, као ни ја што нисам од света” (Јн. 17,16). Верници су, наравно, били у свету на посебном задатку који су добили од Бога да однесу Јеванђеље сваком народу (Мт. 28,19-20), али нису били од света. Овај парадокс – бити у свету, али не од њега – био је преношен првим хришћанима на неколико незаборавних начина.

Свети простор, свето тло и Божије присуство

У осмом поглављу смо говорили о концепту светог простора. За старозаветне Израелце Бог је био потпуно **Онај другачији**. Место које је испуњавало Његово присуство било је одвојено од свих других места. То није било порицање да је Он свеprisутан – да је на свим местима у сваком тренутку. Пре је то било обележавање територије на којој је одлучио да се састаје са својим народом. Била је то једна од намена Шатора и Храма. Концепт светог простора није био само образложење многих израелских закона и обреда, већ је појачавао појам космичке географије – како је свет био подељен између нижих богова и Свевишњег Бога, Бога Израеловог.

Појам светог простора драматично је уведен и у Нови завет. Све што треба да питамо је: „Где је Бог присутан управо сада?”

И мада је Он свуда, посебно пребива **у сваком вернику**. Веровали или не, ми смо свето место. Павле је врло јасно написао да су наша тела храм Светог Духа (1. Кор. 6,19).

Исто вреди и за тло на ком се верници окупљају као група. Када је писао цркви у Коринту, Павле им је свима заједно рекао да су Божији храм (1. Кор. 3,16). Ефешким верницима је рекао да су „укућани Божији... свети храм у Господу. У њему се и ви заједно узиђујете, да постанете Божије пребивалиште у Духу” (Еф. 2,19.21-22 ССП).

Импликације су запањујуће. Већини нас је позната Исусова изјава: „Где су два или три сабрани у име моје онде сам ја међу њима” (Мт. 18,20). Али ако је посматрамо у контексту старозаветног појма светог простора, та изјава значи да где год се верници окупе, духовно тло које заузимају је освештано у сред сила таме.

Јахвино последње изабрано пребивалиште у Старом завету је био Израел – Храм у Јерусалиму. Израел је постао свето тло јер је тамо пребивао Бог. Али том светом тлу су претили народи који су га окруживали, као и њихови богови, непријатељи правог Бога и Израела. На исти начин су и верници данас у духовном рату. Ми смо сада Божији храм, посебно место у ком борави Његов Дух, тачке светлости Његовог присуства – и расути смо широм света који се налази у ропству сила таме.

Предато сотони

Павлов поглед на светост локалне цркве добро илуструје овај концепт. Свако тело верника је било свето тло и ту није било места за непокајани грех.

У осмом поглављу смо видели на који начин се Израел бавио грехом како би сачувао светост табора – свој свети простор. Говорили смо о Дану помирења (Лев. 16), кад су греси народа кроз обред били преношени на јарца – оног „за Азазела”

(Лев. 16,8,10). Азazel је био демонско биће за које се сматрало да борави у пустињи. Израелци су тамо слали јарца који је односио њихове грехе. Тим чином су греси народа симболично одношени тамо где припадају – у пустињу, на место духовне таме.

Павле је тражио да се Коринћани позабаве грехом на исти начин – да га пошаљу тамо где припада. У 1. Коринћанима 5, он им пише о човеку који живи у сексуалном неморалу и који треба да се покаје. Заповедио је да се тај човек „преда сотони” (1. Кор. 5,5). Образложење је било јасно – греху није место на светом тлу. Требало је да верници уклоне оне непокајане из цркве (1. Кор. 5,9-13). Бити избачен из цркве значило је бити гурнут у царство сотоне, назад у свет.

Павле се надао да ће резултат за непокајаног човека бити „мучење тела, да би се дух спасао у дан Господа нашег Исуса Христа” (1. Кор. 5,5; или „да му тело пропадне, а дух да се спасе на Дан Господњи” ССП). (Овде није реч о физичкој смрти, већ о смрти телесних пожуа које су ухватиле у замку тог човека [Гал. 5,24; 1. Кор. 11,32-33]).

Крштење као духовни рат

Петров став по овом питању је био исти као Павлов – верници су супротстављени силама таме. Његово размишљање о том духовном рату налази се у једном од необичних одломака у Новом завету, у 1. Петровој 3,14-22,

Него ако и страдате правде ради, блажени сте. Али страха њиховог не бојте се, нити се плашите; Него Господа Бога светите у срцима својим. А будите свагда готови на одговор свакоме који вас запита за ваше надање. С кротошћу и страхом имајте добру савест, да ако вас опадају за шта као злочинце да се постиде они што куде ваше добро живљење по Христу. Јер је боље, ако

хоће воља Божија, да страдате добро чинећи, неголи зло чинећи. Јер и Христос једанпут за грехе наше пострада, праведник за неправеднике, да нас приведе к Богу, убијен, истина, бивши телом, но оживевши Духом; којим сишавши проповеда и духовима који су у тамници, који некад не хтеше да слушају кад их очекиваше Божије трпљење у време Нојево, кад се грађаше ковчег, у коме мало, то јесте осам душа, остаде од воде. За спомен тога и нас сад спасава крштење, али не прање телесне нечистоте, него обећање добре савести Богу васкрсењем Исуса Христа. Који је с десне стране Богу, отишавши на небо, и слушају Га анђели и власти и силе.

Сигуран сам да овде примећујете те чудне делове. Какве везе имају ковчег, Ноје и духови у тамници с крштењем? И да ли овај текст каже да нас крштење спасава?

Оно што Петар овде приказује слично је ономе што је приказивао Павле у Посланици Римљанима 5. Он је у том одломку говорио о Исусу, али имајући на уму и Адама. Размислите о Исусу који је, на неки начин, супротност Адаму. Зато каже: „као што непослушањем једног човека [Адама] посташе многи грешни, тако ће и послушањем једног [Исуса] бити многи праведни” (Рим. 5,19). Петар је пре имао на уму Еноха него Адама кад је писао о Исусу у својој Првој посланици у поглављу 3. Али за Петра, Енох и Исус нису били супротност. Енох служи као аналогија за оно што Петар жели да каже о Исусу.

Можда се питате: „У чему је ствар?” Усталом, о Еноху у Старом завету постоји само неколико стихова (Пост. 5,18-24). Све што тамо сазнајемо је да је живео пре великог потопа и да „живећи Енох једнако по вољи Божјој, нестале га јер га узне Бог” (Пост. 5,24). Ти стихови збиља немају никакве везе с оним што Петар говори о Исусу у наведеној посланици.

Да бисмо разумели зашто је нешто што је Енох учинио подсетило Петра на Исуса, морамо да схватимо да је он читао о Еноху у другим јеврејским књигама, ван Старог завета. Конкретно, био је упознат с једном старом јеврејском књигом која је говорила много тога о њему. Звала се, очекивано, 1. Енохова. Она садржи пуно детаља о ономе што се догодило у време потопа, посебно о догађајима из Постања 6,1-4, где се говори и томе како су Божији синови (Енох их назива стражари) рађали децу (Нефилиме или цинове) с људским кћерима. Кад су и Петар и Јуда писали о анђелима који су сагрешили у Нојево време (2. Пет. 2,4-5; Јуд. 6) алудирали су на идеје из 1. Енохове, које нису део библијске приче о потопу. На пример, извештај о том догађају у Постању уопште нам не говори да су Божији синови затворени у подземном царству мртвих до краја времена, али 1. Енохова говори о томе (1. Енохова 6,1-4; 7,1-6; 10,4.11-13).

Нешто што се догодило тим „духовима у тамници” из 1. Енохове дало је Петру увид о нечему о Исусу. У тој причи Енох има сан у ком га ти духови у тамници питају да посредује код Бога у њихово име. Уосталом, он је живео по Божијој вољи, ко би био бољи од њега да замоли Бога да пусти и ослободи их? Енох је учинио што су од њега тражили, али је добио лоше вести. Божији одговор је био недвосмислено **не**. Затим је Енох морао да им пренесе тај одговор – спустио се код њих у тамницу. Рекао им је да су и даље под осудом.

Петар је ту причу употребио као аналогију за Исуса. Поента коју је желео да пренесе била је да је Исус по својој смрти сишао у царство мртвих и да је имао поруку за пала божанска бића која су се тамо налазила. Кад су Га видели како улази на место мртвих, вероватно су помислили да су њихова браћа демони победили и да ће ускоро изаћи из тамнице. Уместо тога, Исус им је рекао да Га неће дуго гледати – Он ће поново устати. Све је то био део Божијег плана. Нису победили – **још увек су**

били под осудом и заувек проклет. Зато се овај необичан одломак завршава тако како се завршава: Исус „отишавши у небо” седе „с десне стране Богу и слушају Га анђели и власти и силе” (1. Пет. 3,22).

Зашто Петар све ово повезује с крштењем? У његовом уму Исусова смрт и васкрсење – заједно с објавом демонским силама о Његовој победи – представљају слику крштења. Оно дакле симболизује Исусову смрт, укуп и васкрсење (Рим. 6,1-11).

За Петра, крштење „одговара” свему томе, јер је оно „обећање [у неким преводима молба или молитва] добре савести Богу васкрсењем Исуса Христа” (1. Пет. 3,21). Грчка реч употребљена за „молбу” односи се на залог, дакле чврсто обећање, док се она за „савест” често односи на способност да се разликује исправно од погрешног. Али то овде није случај. Познавање разлике између исправног и погрешног није на неки посебан начин повезано са Исусовом смрћу, укопом и васкрсењем. Грчка реч такође може да указује на преданост – и то добру, а не бесмислену. То је поента његовог излагања у 1. Пет. 3. У суштини, **крштење је било заклетва на верност и порука демонским силама** (и свима присутнима) на чијој сте страни у духовном рату. Древни хришћани су ово схватили пуно боље од нас данас. Због овог одломка, рани црквени обреди крштења су укључивали одрицање од сотоне **и његових анђела**.

Зашто је ово важно

Прво, схватимо да су верници свето тло, Божије пребивалиште, да је у њима Његово присуство – слава из Старог завета. Да ли ми живимо тако? Израелци и верници из Исусових дана су осећали сталну потребу да се разликују од неверника. Циљ није био да намерно буду чудни тако да се неверници надају да ће избећи контакт с њима. Израел је требало да буде „царство свештеничко” и „народ свет” (Изл. 19,6). Ако

живе онако како је Бог желео да живе Његова деца, то би водило у плодан, продуктиван и срећан живот. Требало је да Израелци привуку људе који су били робови непријатељских богова назад правом Богом.

Када је наш поглед на свет усклађен с Божијим планом да спасе људе из свих народа, чинећи их делом своје породице, онда нисмо од овог света. Бити од овог света значи бити заокупљен световним бригама и живети у складу с тим. Требало би да неверни из нашег говора, понашања, етике и става према другима могу да закључе да нисмо цинични, себични или груби – да наш фокус није на напредовању или коришћењу људи. Не би требало да живимо тако да удовољавамо себи. Требало би да будемо супротност свему томе. Другим речима, треба да живимо онако како је живео Исус. Људи су хтели да буду у Његовој близини **зато што** није био попут већине других.

Друго, оно што радимо у својим црквама треба да узвиси Бога и Исуса. У библијска времена је одлазак у Шатор или Храм појачавао представу о Божијем савршенству, о томе колико је другачији – и о љубави према Његовој деци. Све то иде руку под руку. Зашто би Бог коме ништа није потребно и који је већи од свих и свега желео људску породицу? Зашто би се тај Бог уопште замарао стварањем нове породице, након што је одбацио вавилонске народе и предао их другим боговима? Зашто се једноставно није окренуо и отишао? Зато што нас воли.

Зато што знамо да је Бог могао да учини нешто друго, али није, Његова љубав добија посебно значење. Када црква говори само о Божијој љубави, не указујући на њену иронију у поређењу с Његовим другим карактерним особинама, верници ће ту љубав узимати здраво за готово. На пример, могла би да звучи јефтино људима који нису свесни Божије светости.

Трећа импликација онога о чему смо разговарали у овом поглављу је да силе таме по нашем понашању знају на чијој смо страни. Оне нису глупе. Виде нашу оданост Богу и како

поступамо у складу с том одлуком да следимо Исуса у стварима као што су крштење и отпор греху. Али виде нас и када се понашамо нелојално према Богу и схватају какву рањивост то уноси у наш живот. Веровали ми или не, посматрани смо – **с обе стране** у духовном рату.

Ове истине је лакше разумети него живети. Иако откупљени, ми смо пали људи. Да бисмо их живели, наш ум и срце треба да буду прилагођени томе зашто смо овде, где живимо као странци у властитом свету. Попут Исуса, ми нисмо од овог света – у њему смо, али нисмо од њега (Јн. 8,23; 1. Јн. 4,4). Та супротност, као и наш статус, постаће још оштрији кад заиста схватимо шта значи бити дете Божије.

ПОГЛАВЉЕ ПЕТНАЕСТ

УДЕО У БОЖАНСКОЈ ПРИРОДИ

Да ли знамо ко смо ми?

Већ сам поставио ово питање, али време је да то урадим поново. Да, ми смо у свету али нисмо од света. Истина, спасени смо по милости кроз веру у оно што је Исус учинио на крсту (Еф. 2,8-9). Али то је тек почетак схватања Божијих намера.

Првобитна Божија намера у Едену је била да своју људску породицу споји с оном божанском, са својим небеским синовима који су били овде пре стварања (Јов 38,7-8). Он није одустао од тог плана након пада. Хришћанине, ми ћемо бити учињени божанским, сваки од нас попут једног од Божије *елохим* деце, попут самог Исуса (1. Јн. 3,1-3).

Теолози се позивају на ту идеју по многим епитетима. Најчешћа је **прослављеност**. Петар то назива уделом у Божијој природи (2. Пет. 1,4). Јован то овако каже: „Видите какву нам је љубав дао Отац, да се деца Божија назовемо **и будемо**” (1. Јн. 3,1, нагласак додат). У овом поглављу ћемо погледати како Библија преноси ту поруку.

Синови Божији, семе Авраамово

Кад је Бог у Вавилону предао народе света нижим боговима, учинио је то знајући да ће почети изнова са само својом, новом људском породицом. Позвао је Авраама (Пост. 12,1-8) одмах

након Вавилона (Пост. 11,1-9). Кроз њега и његову жену Сару, Бог ће се вратити свом првобитном еденском плану.

Божији народ, деца Авраамова, Израелци, напоследку нису успели да обнове Божију добру владавину на земљи. Али једно од те деце **ће успети**. Бог ће постати човек у Исусу, потомку Давида, Авраама и Адама. Управо је кроз Њега испуњено Божије обећање да ће једног дана благословити народе које је казнио у Вавилону. Павле је писао о томе на неколико места. Наводимо два:

Да се мени по откривењу каза тајна; као што горе написах укратко, одакле можете читајући познати мој разум у тајни Христовој: ...Да незнабошци кроз јеванђеље постану сунаследници и сутелесници и заједничари у обећању Његовом у Христу Исусу.

Еф. 3,3-6

Јер сте ви сви синови Божји вером Христа Исуса... Нема ту Јеврејина ни Грка, нема роба ни господара, нема мушког рода ни женског; јер сте ви сви једно у Христу Исусу. А кад сте ви Христови, онда сте семе Авраамово, и по обећању наследници.

Гал. 3,26-29

Као што сам објаснио у ранијим поглављима, кроз цео Стари завет људи који нису били Израелци живели су на територији која је била под влашћу нижих богова, којима је прави Бог доделио те народе у Вавилону. Тамо су народи, осим Израела, били лишени наслеђа заједништва са истинитим Богом. Израел и само он је био Божији „део” (Понз. 32,9) човечанства. Израелци су различитим именима називали разбаштињене народе. Биле су то географске и етничке ознаке (на пример:

Египћани, Моавци, Амалечани), али је свеобухватан опис у новозаветно време био незнабошци, они који нису Јевреји; изворно *gentile*, ознака која долази од латинске речи за „нације” (*gens*). Ако нисте Јеврејин, онда сте незнабожац.

Прича Новог завета је да је Авраамов потомак – Исус – умро и васкрсао, не само да откупи Авраамове етничке потомке (Израелце/Јевреје), него и све друге људе међу народима који су раније лишени наследства истинитог Бога. У горе наведеним стиховима Павле је укључивање незнабожаца у Божију породицу назвао тајном. Задивило га је то што људи из народа које је Бог одбацио и који су били под влашћу других богова могу да наследе обећања дата Аврааму.

У Христу су **сви** који прихвате Јеванђеље деца Јахве, истинитог Бога, Бога Авраамовог, Исаковог и Јаковљевог (Јн. 1,12; Гал. 3,26; Рим. 8,14). Због тога Нови завет, кад говори о верницима, користи изразе за породицу (синови, деца, наследник), као и „посињење” од Бога (Рим. 8,15.23; Еф. 1,5; Гал. 4,4). Говор о наслеђу је кристално јасан и промишљен. Он нам каже ко смо: нова божанско-људска Божија породица. Судбина верника је да постану оно што су Адам и Ева изворно били: бесмртни, прослављени носиоци Божијег лика, који живе у Божијем присуству.

Али чак ни то не изражава у потпуности ко смо. Најневероватнији део је како нас Исус види.

Поновно сједињење породице

Прва два поглавља Посланице Јеврејима нам дају драматичну слику Божије мешовите породице – божанске и људске. За мене је то један од најузбудљивијих одломака у Библији.

Јеврејима 1 истиче да је Исус „толико бољи од анђелâ” (ст. 4). Нико у Божијем небеском сабору није већи од Њега. Уосталом, Он је Бог. У ствари, писац истиче да пошто нико

међу анђелима није био погодан да постане човек и наследи царство, они треба да се клањају Исусу (ст. 5-6). Исус је цар.

Врло је значајно и то да је Исус, кад је постао човек, био на кратко време мањи од анђела. Постао је један од нас. Људи су нижа бића од божанских, попут анђела. Писац Посланице Јеврејима пита:

„Шта је човек да га се сећаш, или син човечији да ти је до њега стало? Учинио си га тек мало мањим од анђелâ, овенчао га славом и чашћу, све си му под ноге потчинио”... али видимо Исуса – који је био учињен тек мало мањим од анђелâ – овенчаног славом и чашћу зато што је претрпео смрт да би, Божијом милошћу, окусио смрт за све људе.

Јевр. 2,6-9 ССП

Шта је резултат онога што је Исус учинио? Могли бисмо да кажемо **спасење**. То би било тачно, али пропушта оно што писац Посланице Јеврејима жели да знамо. Зато што је Бог постао човек у Исусу Христу, Његови смртни следбеници постаће божански – чланови исте породице.

Једног дана, било приликом наше смрти или при Његовом повратку на земљу у крајњем облику царства на њој, новом Едену, Исус ће нас представити остатку божанског сабора, као и сабор нама. Он је постао као ми да бисмо ми могли да постанемо као Он:

Јер приликоваше Њему за ког је све и кроз ког је све, који доведе многе синове у славу, да доврши Поглавара спасења њиховог страдањем. Јер и Онај који освећује, и они који се освећују, сви су од Једног; заради тог узрока не стиди се назвати их браћом говорећи:

Објавићу име Твоје браћи својој,
и посред цркве запеваћу Те...

Ево ја и деца моја коју ми је дао Бог.

Јевр. 2,10-13

Уместо да се постиди пред *елохимом* Божијег сабора кад је постао човек – кад је постао мањи од њих – Исус у томе ужива. Све је то био део велике стратегије. Стојећи усред скупа, Он нас представља: *Ево ја и деца моја коју ми је дао Бој. Сага смо сви заједно – заувек.* И то је био план од почетка.

Наш улазак у Божију божанску, прослављену породицу је наша судбина. Павле је то прелепо рекао у Посланици Римљанима 8,18-23:

Јер мислим да страдања садашњег времена нису ништа према слави која ће нам се јавити. Јер чекање твари чека да се јаве синови Божији... Јер знамо да сва твар уздише и тужи с нама до сад. А не само она, него и ми који новину духа имамо, и ми сами у себи уздишемо чекајући посињење и избављење телу свом.

Павле је храбрио вернике истом поруком. Онима у Риму је поручио да су били предодређени „да буду једнаки облицију Сина његовог, да би Он био прворођени међу многим браћом” (Рим. 8,29). Коринтској цркви је рекао: „Ми пак сви који откривеним лицем гледамо славу Господњу, преображавамо се у оно исто обличје из славе у славу” (2. Кор. 3,18), као и да ће наш људски облик бити преображен: „Јер ово распадљиво треба да се обуче у нераспадљивост, и ово смртно да се обуче у бесмртност” (1. Кор. 15,53). За Петра је приступање Божијем сабору значило да ћемо имати „део у Божјој природи” (2. Пет. 1,4). Јован је то рекао најједноставније: „бићемо као и Он” (1. Јн. 3,2).

Зашто је ово важно

Као хришћани, вероватно смо много пута чули да треба да будемо као Исус. Наравно, то је тачно. Али кад то чујемо, склони смо да у свом уму то обрадимо **само** у смислу да треба да будемо добри или можда „мање лоши”. Претварамо оно што је готово незамислива идеја – да ћемо једног дана бити као Исус – у облигациони однос заснован на учинку.

Уместо да се осећамо кривима увези с тим колико нисмо нисмо попут Исуса и заветујемо се у нашем срцу да ћемо „бити бољи”, треба да допустимо благослову онога што је Он учинио, и што ће учинити, да преобликује начин на који размишљамо о томе да будемо попут Њега. Можемо да претворимо христологију у задатак који морамо да обавимо да се Бог не би наљутио на нас, али то је лоша теологија. Претвара милост у дужност. Или можемо да будемо захвални што ћемо једног дана бити онакви какве је Бог био **одушевљен** да нас учини – какве нас је предодредио да будемо (Рим. 8,29) – и да живимо на такав начин да ће људи који су у ропству мрачних сила желети да нам се придруже у Божијој породици. Једна перспектива гледа унутра, према себи; друга гледа према небу.

Наш **садашњи** хришћански живот не односи се на страх да нећемо успети да усрећимо онога који нас је љубио још док смо били робови таме. Тај живот се заправо односи на схватање два концепта: нашег **посињења** у Божију породицу – што значи да је Исус наш брат и да нас Бог воли као што воли Њега – и наше сврхе у Божијем плану да обнови своје царство на земљи. Ми јесмо, и бићемо, **Божији нови божански сабор**. Он је наш Отац. Ми смо Његова деца, предодређени да заувек живимо тамо где и Он. Његови смо сарадници, са задатком да Му помогнемо да ослободи оне који су још увек својина господара мртвих и које су заробиле невидљиве силе таме.

О **томе** говори Библија, од Едена до Едена. **То** је ваша судбина. Ваш **садашњи** живот није у томе да заслужите своје место у Божијој породици. То не може да се заслужи. То је дар. Ваш садашњи живот је показивање захвалности за ваше посињење, уживање у њему и задобијање других да га поделе с вама.

ПОГЛАВЉЕ ШЕСНАЕСТ

ВЛАДАЊЕ НАД АНЂЕЛИМА

За нашу веру је пресудно да схватимо ко смо ми као хришћани. Божији смо синови и кћери, преобликовани божански сабор који већ учествује у царству нашег Оца. Али ту постоји још нешто више. Да, ми смо Божији породични сабор – али с којим циљем?

Иако смо већ у царству (Кол. 1,13), још нисмо видели његово потпуно откривење – нисмо видели како свет постаје Еден. Овај „већ, али још не” парадокс тече кроз целу Библију на много начина. У овом поглављу желим да вам дам увид у онај „још не” део који одговара на питање „С којим циљем?”

Садашње учешће у царству

Наше учешће у Божијем царству није предодређено у овом смислу: ми нисмо само работи програмирани да обављамо одређене функције. То нарушава целу идеју о нама као носиоцима Божијег лика, Његовим представницима. Створени смо да будемо попут Њега, а Он је слободан. Ако немамо праву слободу, не можемо да будемо као Он – по дефиницији **не** бисмо били као Он. Слободни смо да будемо послушни и клањамо Му се, или да се побунимо и удовољавамо себи. Пожњећемо оно што посејемо, а наша сетва није програмирана.

Али Бог је већи од нас. Имао је план и он ће се остварити. Његов успех не зависи од људске слободе, нити мора да јој

се прилагоди. Не можемо да га поткопамо – нити то могу божанска бића која такође имају слободу избора.

Размислите о небеском сабору који сам вам показао у првом поглављу. Питао сам вас да ли верујете у оно што каже Библија и онда сам вас одвео на скуп Бога и Његовог небеског сабора, у 1. Царевима 22. Бог је одлучио (и стога тако мора да се догоди) да је време да безбожни Ахав умре. Али је онда допустио духовним бићима из свог сабора да одлуче како ће то да изврше (1. Цар. 22,19-23).

Предодређење и слобода иду руку под руку у владавини Божијег царства. Његове намере никад неће бити поништене ни заустављене. Он је у стању да узме грех и побуну и да ипак оствари – преко других слободних представника – оно што жели. Као што је Клајв Луис (*C. S. Lewis*) једном рекао о Богу (у својој књизи *Перелангра*): „Шта год да урадите, Он ће од тога да учини добро. Али не оно добро које вам је припремио да сте Га послушали.”

С којим смо циљем, овде и сада, ми Божији породични сабор? Да бисмо учествовали с Њим у ослобађању људи из таме. Да бисмо показали људима како да живе праведно и с милошћу – подражавајући Бога онима којима је потребна илустрација. Да одбранимо и раширимо истину о правом Богу у непријатељском свету који је под влашћу завидних божанских умова. Да уживамо живот онако како је Бог намеравао.

Сви ти позиви су обука за царство које долази. Као што је Павле питао Коринћане који су изгубили божанску перспективу док су се препирали око ствари из овога света: „Не знате ли да ћемо анђелима судити [владати]?” (1. Кор. 6,3). Био је озбиљан. Циљао је на нешто посебно у тој изјави.

Постављени над народима

Коначни облик царства тек треба да дође. Кад се то догоди, силе таме ће бити поражене. Демонски богови ће трајно изгубити власт над народима и биће **замењени Божијом прослављеном људском породицом и сабором**. Погледајмо шта Исус каже у Књизи Откривења:

Само, чврсто држите оно што имате док ја не дођем. Победнику, оном ко се до краја буде држао мојих дела, даћу власт над народима – владаће над њима гвозденом палицом, смрскати их као посуде грнчарске – као што сам је и ја добио од Оца. А даћу му и звезду Даницу.

Отк. 2,25-28 ССП

Кад се Исус врати да заузме свој престо на новој земљи – у новом глобалном Едену – делиће га са својом браћом и сестрама. Поглаварства и власти ће бити збачени са својих престола, а ми ћемо заузети њихова места. Подручја над којима су владали неће бити дата анђелима који су били верни Богу – **ми ћемо надмашити анђеле** у Божијем коначном еденском царству. Исус ће за надређене да постави своју људску браћу и сестре.

Да ли вас збуњује коначна изјава у Откривењу 2,28? „А даћу му и звезду Даницу”? То заиста звучи чудно, али говори о нашој здруженој владавини са Исусом над народима, након што зле силе буду савладане. „Звезда Даница” (или јутарња звезда) користи се за опис божанских бића (Јов 38,7). Такође је и месијански израз. С обзиром на то да је Месија божанско биће, реч звезда је понекад коришћена да опише Његову предстојећу владавину. Бројеви 24,17 кажу: „Изаћи ће звезда из Јакова и устаће палица из Израиља”. У Књизи Откривења, Исус себе описује на овај начин: „Ја сам корен и род Давидов, и сјајна звезда Даница” (Отк. 22,16).

Формулација у Откривењу 2,25-28 је моћна. Не само да Исус **каже** да је Он месијанска звезда Даница, већ је **даје** и нама – дели с нама своју месијанску владавину. Откривење 3,20-21 иде корак даље да верни не би пропустили главни смисао:

Ево стојим на вратима и куцам: ако ко чује глас мој и отвори врата, ући ћу к њему и вечераћу с њиме, и он са мном. Који победи даћу му да седне са мном на престолу мом, као и ја што победих и седох с Оцем својим на престолу Његовом.

Отк. 3,20-21

С којим циљем смо постали учесници у божанској природи? Зашто нас Исус представља у сабору као своју браћу и сестре? **Да би Бог могао да нам да власт над земљом коју је првобитно желео.** Небо ће да се врати на земљу у новом, глобалном Едену.

Вечни Еден

У првим поглављима Постања, Еден је био средиште Божијег плана за човека, за остатак носилаца божанског лика и Његовог царства. Стога није ни изненађење ни случајност што нас последње поглавље Књиге Откривења враћа у Еден:

Онда ми показа реку воде живота. Блистала је као кристал, а текла је из Божијег и Јагњетовог престола средином главне градске улице. Са обе стране реке расло је дрво живота, које рађа дванаест плодова. Оно доноси свој плод сваког месеца, а лишће му је за исцељење народима. Више неће бити никаквог проклетства. У граду ће бити Божији и Јагњетов престо и његове слуге ће му служити. Гледаће његово лице и његово име биће им

на челу. Више неће бити ноћи и неће им бити потребна светлост светиљке ни светлост сунца, јер ће их обасјавати Господ Бог. И они ће владати довека.

Отк. 22,1-5 ССП

Да ли сте приметили да дрво живота исцељује народе? Тим народима којима су некад владала поглаварства и силе сада ће владати нови Божији синови и кћери – **ви и ја**.

Ово није први пут да се дрво живота појављује у Откривењу. Говорећи онима који буду веровали до краја, Исус каже у Откривењу 2,7.11: „Који победи даћу му да једе од дрвета животног које је насред раја Божијег... [и] неће му naudити друга смрт.” Напомена о дрвету живота је јасно еденска. Прва смрт се односи на ону физичку, коју је донео Адамов грех и протеривање из Едена. С обзиром на то да ће сви људи, верни и неверни, васкрснути пре суда, друга смрт је коначни суд (Отк. 21,8). Они који буду наставили да живе с Богом у новом Едену неће пострадати од друге смрти.

Зашто је ово важно

Многи хришћани имају неодговарајући поглед на загробни живот. Писмо нам не говори све о томе и како ће то изгледати, али неки аспекти су сигурни. Нећемо бескрајно да свирамо харфе и певамо док лебдимо на облацима. Нећемо само да седимо на небеским каучима и ћаскамо с покојним вољенима или добро познатим вернима из прошлости.

Уместо тога, живећемо живот који је нудио Еден – бићемо заузети уживањем у ономе што је Бог створио и бригом за то, раме уз раме с божанским бићима која су Му остала одана. Небо и земља више неће бити одвојена места.

Познавање наше судбине би требало да обликује наше размишљање овде и сада. Као што је Павле рекао: „Шта око

не виде, и ухо не чу, и у срце човеку не дође, оно уготови Бог онима, који Га љубе” (1. Кор. 2,9). Познавање овог спектакуларног, славног исхода помаже нам у одржавању наших садашњих околности перспективним. Након што је Павле написао речи које смо управо прочитали, у својој другој Посланици Коринћанима он каже:

Благословен Бог и Отац нашега Господа Исуса Христа, Отац самилости и Бог сваке утехе. Он нас теши у свакој нашој невољи... Не желимо, браћо, да не знате за невољу која нас је снашла у Азији. Били смо прекомерно, преко своје снаге, оптерећени, тако да смо већ стрепели и за живот. Али, у себи смо се помирили са смртном пресудом, да се не бисмо уздали у саме себе, него у Бога, који васкрсава мртве.

2. Кор. 1,3-9 ССП

Бог може да нас сачува у животу. Али чак и у смрти, бићемо подигнути да седнемо с Исусом на Његовом престолу (Отк. 3,21).

Или живимо с нашим одредиштем у виду или не. А свест о нашој судбини требало би да промени наше понашање. Да смо знали да ћемо једног дана да делимо стан или радимо у истој канцеларији с том особом коју критикујемо, омаловажавамо и на друге начине презиремо, уложили бисмо мало труда да будемо миротворци, охрабривачи и можда чак и њени пријатељи. Како је онда могуће да се тако лоше односимо према другим вернима? Како је могуће да не улажемо исто толико енергије у покретање неке неверне особе ка Исусу, колико у непријатељски однос према њој? Или имамо вечност у виду, или немамо.

Колико владавине Исус треба да дели с вама да вас усрећи? Ово питање може да изгледа чудно јер би **сваки** такав дар од Њега био предиван. Зашто се онда отимамо с вернима за статус? Зашто се једни с другима препиремо због предности,

пажње и личне користи? Зар нисмо ништа бољи од Коринћана које је Павле морао да подсећа на њихову судбину? Или смо задовољни тиме да управљамо и владамо с Њим, или нисмо.

Хришћанине, време је да живимо као да знамо ко смо и као да знамо планове које Бог има за нас.

ЗАКЉУЧАК

Дошли смо до краја нашег путовања. Али вероватно би било боље да кажемо да смо га тек започели. Размотрили смо неколико основних питања: *Да ли постоје други богови? Ако постоје, да ли то у великој мери утиче на начин на који схватамо Библију? Шта за нашу веру значи ако претпоставимо да је невидљив свети описан у Библији заправо стваран – не само познати и прихваћени делови, већ и они необични и често игнорисани?* Чим сам почео да схватам значај фабуне о натприродном у Писму, схватио сам и да морам другачије да размишљам о много различитих ствари. Али могу да их саждем у две речи: **идентитет** и **сврха**. Надам се да сте били изазвани у оба ова подручја док сте читали ову књигу.

Наш идентитет – имамо дом у Божијој породици

Оно о чему смо разговарали у овој књизи има значајне импликације на то како схватамо шта значи бити хришћанин – бити „у Христу”, како то често каже Нови завет. Једном кад схватимо да су богови Старог завета стварни, онда значење Божије заповести да немамо других богова осим Јахве, Бога Израеловог, има више смисла и јасније је. Та заповест се не односи на обраћање пажње на новац, јахте или аутомобиле. Реч је о Божијој љубоморној љубави према Његовом народу. Другим речима, **заповест заправо значи оно што каже.**

Тешко је промашити безумље оданости било ком другом богу осим Богу свих богова.

Ужас живљења с последицама тога како је Бог осудио богове других народа („нација”) такође је прилично очигледан. Једном смо били **лишени наследства**; робовали смо изопачености и експлоатацији других богова. Били смо, како каже Павле, отуђени од Бога и странци Његовој заветној љубави (Еф. 2,12). Били смо изгубљени, робови таме, непријатељи Божији у служби невидљивих господара (Еф. 4,18; Кол. 1,21).

Схватање те ситуације чини доктринарне концепте, као што су **посиновљење** и **наслеђе**, значајнијим. Даје им контекст. Бог није био вољан да поништи план живота на земљи са својом породицом, план да ужива у створеном свету који је потекао од Његове руке. Да, у Вавилону је окренуо леђа човечанству, али је у следећем тренутку позвао Авраама да подигне нову породицу – и да буде канал кроз који ће они који су лишени наслеђа моћи да нађу пут назад к Њему (Дела 10,26-27).

Прихватање натприродне стварности духовног света Библије је од суштинског значаја за њено разумевање. Објашњава зашто, како Стари завет напредује, грех идолопоклонства неће бити исти као и сваки други грех. Биће то **грех**. Израел је створен да буде одан Богу; кад се уместо тога окренуо другим боговима, послат је у прогонство, одбачен као и сви други народи. Ово је главни разлог зашто је спасење у Библији увек описано у смислу **вере**. Бог, напослетку, не тражи боље понашање, већ веру – **верну оданост**. Кад одлучимо да сврстамо своја срца с Богом над боговима, Он ће нас спасти. Кад изаберемо другог, сејемо оно што ћемо једног дана пожњети.

За нас данас, верна оданост значи прихватање онога што је Исус учинио на крсту, јер је Он био Бог у телу. Наша етика и понашање (наша дела) не односе се на то да постанемо довољно одани да би нас Бог прихватио. Следимо Његове заповести јер смо већ изабрали Њега. А Његове заповести

ће водити у нашу срећу и задовољство јер нас оне удаљавају од уништавања себе и других. Пружају нам увид у живот у складу с Богом и остатком Његове породице – наше породице – видљиве и невидљиве, у Његовом царству, новом Едену.

Наша сврха – сви ми играмо улогу у Божијем плану обнове Едена

Чланство у Божијој породици има само један услов: непоколебљиву веру у Бога над боговима који нам је дошао у особи Исуса Христа. То чланство не само да даје дивне привилегије, већ нам пружа јасну сврху у животу.

Чланови Божије породице имају мисију: да буду Његови заступници у обнови Његове добре владавине на земљи и у ширењу Његове породице. Ми смо Божије средство за покретање великог преокрета који је започео у Делима 2 – рођења цркве, Христовог тела, док се Он не врати. Као што се зло проширило попут заразе кроз човечанство након неуспеха првог Едена, тако се и Јеванђеље шири попут противотрова кроз истог зараженог домаћина. Ми смо **носиоци** истине о Богу и боговима, о Његовој љубави за **све** народе и непромењивој жељи да станује са својом породицом у земаљском дому који је желео још од стварања. Еден **ће** поново живети.

Научна је чињеница да се континенти света сваке године удаљавају. Али напредовање „померања континената” није могуће открити људским чулима. Знамо да се то догађа само због опажања након утврђивања података. Тако је и с постојаним, неумитним напредовањем Божијег царства. Не можемо голим оком да опазимо како се сваки дан смањују подручја богова, сила таме, или како Јеванђеље ослобађа оне који су под том влашћу, једно по једно. Али то је **неприметна сигурна чињеница**.

Кључ да видимо себе у овој слици је да чврсто схватимо да Бог још увек ради на свом плану, чак и кад ми то не видимо.

Не можемо искрено да тврдимо да верујемо у невидљиви, натприродни свет, док **не** верујемо да је Божије интелигентно провиђење активно у нашем животу и у свим људским пословима кроз историју. Бог жели да живимо по намери – верујући да су Његова невидљива рука и невидљиви заступници, који су одани Њему и нама (Јевр. 1,14), укључени у наше околности, тако да се Божији циљ глобалног Едена незауостављиво креће напред.

Свако од нас је од виталног значаја за нечији пут у царство и за његову одбрану. Сваки дан нам доноси контакт с људима који су под влашћу таме и могућност да охрабримо једни друге у тешком задатку остваривања наше сврхе у несавршеном свету. **Све што радимо и кажемо, важно је**, иако можда никад нећемо знати зашто и како. Али наш посао није да видимо – већ да чинимо. Живот по вери није пасиван – већ сврсисходан.

МОЛИТВА ЗА ОПРОШТАЈ

Молитва за опроштај: Вредан дар

Молитва за опроштај је нешто што сви тражимо у неком тренутку свог живота. Опроштај је вредан дар који не може лако да се добије, ни лако да се да. Он је неопходан за живот; ослобађа нас од прошлих грешака и даје нам наду за будућност. Управо је због опроштења Исус Христос дошао на земљу да умре за човечанство.

Молитва за опроштај: Омогућује га Исус Христос

Молитва за опроштај се приноси Богу. Иако ми можда директно повређујемо једни друге, сви наши преступи на крају повређују Бога. Можда се питате како је то могуће. Како наше мане могу да наштете свемогућем Створитељу универзума? Да ли је Бога уопште брига? У Постању 6 откривамо да је Бог заправо туговао због свих неправди које су људи нанели једни другима: „И Господ видећи да је неваљалство људско велико на земљи, и да су све мисли срца њиховог свагда само зле. Покаја се Господ што је створио човека на земљи, и би му жао у срцу” (Постање 6,5-6).

Свезнајући Бог тугује и при самој помисли на зло. Према томе, коначан опроштај мора такође да дође од Бога. Међутим, због Његове праведности, опроштај не може да се да олако. Свака неправда мора да се узме у обзир како би Бог био праведан

судија. Исус Христос је умро на крсту на Голготи уместо нас, да би наши греси били опроштени. Својим страдањем је платио за наше преступе. „Јер је ово крв моја новог завета која ће се пролити за многе ради отпуштења греха” (Матеј 26,28).

У својој љубави, Бог је знао да наша савест треба да буде ослобођена од кривице и осуде. Знао је да је опроштење греха наша највећа потреба. У коначном чину љубави, Он није само претрпео бол због наших злочина, већ је платио за њихове последице да би нам био понуђен опроштај кад сагрешимо. Све што треба да урадимо је да прихватимо Његов бесплатан дар опроштења.

Молитва за опроштај: Тражите га од Бога

Можда сте случајно наишли на ову књигу или веб страницу тражећи молитву за опроштај да смирите измучену душу. Или се мучите покушавајући да опростите некоме ко вас је дубоко повредио. Свима који прихвате Исуса Христа за свог Господа и Спаситеља опроштај је дат бесплатно. Ако признамо своје преступе и затражимо опроштај, Бог ће нам га без поговора дати: „Ако признајемо грехе своје, веран је и праведан да нам опрости грехе наше, и очисти нас од сваке неправде” (1. Јованова 1,9).

Ако одбацимо Исуса, у суштини одбацујемо Божији дар опроштења. Тиме заправо говоримо да не желимо да се помиримо с Богом (1. Јованова 1,10). Иако је наш слободан избор да не прихватимо опроштење од Бога, коначно ћемо, на крају овог живота, бити одговорни за све грехе које смо починили. Бог има дубоку жељу да се помири с вама. „Јер Богу тако омиле свет да је и Сина свог Јединородног дао, да ниједан који Га верује не погине, него да има живот вечни” (Јован 3,16). Ако желите да вам заиста буде опроштено, размислите о ономе што је Исус рекао и искрено Га прихватите као свог

Господа и Спаситеља. Биће вам опроштено и Бог ће започети дело преображаја у вашем животу.

Молитва за опроштај: Примите нови живот

Молитва за опроштај нам даје нову наду и нови почетак. Бог је избрисао све наше грехе. „Јер ћу бити милостив неправдама њиховим, и грехе њихове и безакоња њихова нећу више спомињати” (Јеврејима 8,12).

Ако схватате да сте грешни и верујете да је Исус Христос дошао као један једини Откупитељ греха, онда разумете молитву за опроштај. Питање је – да ли сте спремни да ту молитву примените, тако што ћете примити Божији дар: Његовог Сина, Исуса Христа? Ако је тако, поверујте у Христа, покајте се за своје грехе и предајте остатак свог живота Њему као Господу:

„Оче, знам да сам прекршио Твоје законе и да су ме моји греси одвојили од Тебе. Жалим због тога и кајем се и желим сада да оставим свој прошли грешни живот и да се окренем Теби. Молим Те опрости ми и помози ми да не грешим поново. Верујем да је Твој Син, Исус Христос, умро за моје грехе, да је васкрсао од мртвих, да је сада жив и чује моју молитву. Позивам Исуса да постане Господ мог живота и да од данас влада у мом срцу. Молим Те, пошаљи ми свог Светог Духа да ми помогне да Ти будем послушан и да вршим Твоју вољу до краја свог живота. Молим се у Исусово име. Амин.”

„Покајте се, и да се крстите сваки од вас у име Исуса Христа за опроштење греха; и примићете дар Светог Духа” (Дела 2,38).

Ако сте данас одлучили да примите Исуса, добродошли у Божију породицу! Сада, да би му се још више приближили, Библија нам говори како да наставимо даље са својим опредељењем.

- Крстите се онако како је заповедио Христос.
- Реците неком другом о својој новој вери у Њега.
- Проводите време с Богом сваки дан. Не мора то да буде временски дуг период. Али развијте свакодневну навику молитве и читања Његове речи. Замолите Бога да увећа вашу веру и разумевање Библије.
- Будите у заједништву с другим Исусовим следбеницима. Било би добро да изградите групу верујућих пријатеља који ће моћи да одговоре на ваша питања и подрже вас.
- Нађите локалну заједницу којој ћете моћи да се придружите и да заједно славите Бога.

**Да ли сте данас постали Христов следбеник?
Молим вас кликни на ДА или НЕ.**

**Да ли сте већ Исусов следбеник? Ако је тако
кликните овде.**

ШТА МИСЛИТЕ? — Сви смо сагрешили и сви заслужујемо Божији суд. Бог Отац је послао свог јединог Сина да испуни захтеве те осуде за оне који верују у Њега. Исус, створитељ и вечни Божији Син, који је живео безгрешним животом, толико нас воли да је умро за наше грехе преузивши на себе казну коју смо ми заслужили. Био је сахрањен и васкрсао је трећи дан по Писму. Ако заиста верујете у ово у свом срцу, ако примате Исуса као свог јединог Спаситеља и изјављујете: „Исус је Господ”, бићете спасени од суда и провешћете вечност с Богом у небу.

Који је ваш одговор?

Да, данас сам одлучио да следим Христа.

Да, ја сам већ Христов следбеник.

Имам још питања.

МОЛБА АУТОРА

Наћйрпрно је скраћено издање моје детаљно образложене, академске књиге *Невидљиво царство: обнова наћйрпрноћ йолега на Библију (The Unseen Realm: Recovering the Supernatural Worldview of the Bible – Lexham Press, 2015.)*. Књига *Невидљиво царство* је доступна на енглеском језику на страници Amazon.com.

Надам се да вам је ова књига помогла у духовном расту. Могу да је поклоним због издашних донација људи којима је стало до њеног садржаја. Молим вас размислите и ви о донацији мисији *Miqlat* (превод назива странице значи „место уточишта и наде“; видите више на <https://www.miqlat.com/home> – прим. прев.) било преко странице miqlat.org или nakedbible.org како би било омогућено још више бесплатног садржаја.

За више библиског учења, молим вас посетите моју страницу drmsh.com, и послушајте мој отворени подкаст (*Naked Bible Podcast*) на страници nakedbiblepodcast.com. Назив *Naked Bible* (дословно „Огољена Библија” – прим. прев.) односи се на моју жељу да предајем само чист библиски текст, који није прошао филтрирање модерних традиција, деноминација и осталих религијских филтера.

Као што ћете открити на мојој почетној интернет страници, такође пишем научну фантастику као средство за упознавање људи с библиском теологијом. Моји романи (тренутно *The Façade – Фасага* и његов наставак *The Portent – Прегсказање*) доступни су на енглеском језику на страници Amazon.com.

САДРЖАЈ

Захвале	5
ПОГЛАВЉЕ ЈЕДАН	
Верованье у Библију	7
ПОГЛАВЉЕ ДВА	
Невидљиво царство: Бог и богови	12
ПОГЛАВЉЕ ТРИ	
Некадашњи и будући цареви	19
ПОГЛАВЉЕ ЧЕТИРИ	
Побуне божанских бића	26
ПОГЛАВЉЕ ПЕТ	
Космичка географија	35
ПОГЛАВЉЕ ШЕСТ	
Реч, име и анђео	43
ПОГЛАВЉЕ СЕДАМ	
Правила службе	50

ПОГЛАВЉЕ ОСАМ	
Свети простор	57
ПОГЛАВЉЕ ДЕВЕТ	
Свети рат	64
ПОГЛАВЉЕ ДЕСЕТ	
Наочиглед сакривено	72
ПОГЛАВЉЕ ЈЕДАНАЕСТ	
Натприродна намера	79
ПОГЛАВЉЕ ДВАНАЕСТ	
Долазак на облаку	87
ПОГЛАВЉЕ ТРИНАЕСТ	
Велики преокрет	95
ПОГЛАВЉЕ ЧЕТРНАЕСТ	
Не од овог света	102
ПОГЛАВЉЕ ПЕТНАЕСТ	
Удео у божанској природи	110
ПОГЛАВЉЕ ШЕСНАЕСТ	
Владање над анђелима	117
Закључак	124
Молитва за опроштај	128
Молба аутора	133

Др. Мајкл С. Хајсер, редовни сарадник-предавач хришћанске организације *Faithlife Corporation*, представља петнаестогодишње истраживање онога што Библија заиста каже о невидљивом свету натприродног – нефилтрираног традицијом или теолошким претпоставкама. „Људе не би требало штитити од Библије”, каже др Мајкл, али теолошки систем често ради баш то „објашњавањем правдајући” тешке или непријатне одломке из Писма јер се њихово дословно значење не уклапа у наш уређен систем.

Ко су били „синови Божији”? Ко су били Нефилими? Где се анђели уклапају у натприродној хијерархији? Зашто је Бог сматрао потребним да Израелци униште становништво читавих градова – мушкарце, жене и децу? Какав однос Исус има према остатку натприродног света? Др Мајкл Хајсер бави се овим, као и многим другим питањима у својој књизи *Натприродно*.

Др Хајсер баца светло на натприродни свет – не ново светло, већ пре оно исто изворно, које су древни читаоци и писци Писма видели у њему.

Након читања ове књиге, више нећете моћи да читате Библију на исти начин.

MIQLAT

SR

ISBN: 978-1577995586

9 781577 995586